

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА МИЛИЋИ
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ**

**- Радна група за израду нацрта Стратегије развоја
малих и средњих предузећа и предузетништва у
општини Милићи за период 2018-2023.година**

СТРАТЕГИЈА

**РАЗВОЈА МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА
У ОПШТИНИ МИЛИЋИ ЗА ПЕРИОД 2018 – 2023. ГОДИНА**

Милићи, април 2018. године

I - УВОД

Стратегија развоја малих и средњих предузећа и предузетништва у општини Милићи за период 2018-2023. година (у даљем тексту: Стратегија) је документ којим се утврђују смјернице и циљеви развоја малих и средњих предузећа и предузетништва (у даљем тексту: МСПП) у наредном средњорочном периоду.

Предуслов за остваривање одрживог друштвено-економског развоја је развој привреде, која своју конкурентност гради на приватној предузетничкој иницијативи, знању, примјени нових технологија и иновативности.

Стратегија представља дио стратешког оквира за развој конкурентности привреде општине Милићи и односи се на унапређење услова за развој и конкурентност МСПП.

Овај документ предвиђа наставак континуиране подршке приватном сектору у општини Милићи, у координацији са Министарством индустрије, енергетике и рударства, Министарством пољопривреде и Републичком агенцијом за развој малих и средњих предузећа, као и са осталим министарствима и организацијама.

Документ је усклађен са Стратегијом развоја малих и средњих предузећа Републике Српске

Стратегија се састоји од статистичких показатеља и SWOT анализе, стратешких циљева и приоритета, мјера за унапређење, извора за обезбјеђење финансијских средстава, активностима и носиоцима активности у спровођењу Стратегије, стратешких програма развоја малих и средњих предузећа и предузетништва и Акционог плана.

Подршка развоја МСПП и конкурентности је планирана у свим областима које активно или индиректно утичу на боље пословање МСПП, која према Закону о развоју малих и средњих предузећа, обухватају сва привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, који испуњавају следеће критеријуме:

- просјечно годишње запошљавање мање од 250 радника;
- независни су у пословању и
- остварују укупни годишњи приход мањи од 8.000.000 КМ или имају вриједност пословне имовине до 4.000.000 КМ.

С тим, да се у аналитичким документацијама, као примарни критеријум узима број запослених.

У циљу стварања окружења у којем предузетници и породичне фирме могу да се развијају, а предузетништво може да се надограђује, потребно је развијати систем информационог образовања за унапређење знања и вјештина, увођење предузетничког образовања у све нивое образовног система, промоцију предузетничког духа и подстицања предузетништва жена и младих, као и социјалног предузетништва.

II – СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ СЕКТОРА МСПП У ОПШТИНИ МИЛИЋИ

У складу са Законом о развоју малих и средњих предузећа („Службени гласник Републике Српске“, број 50/13), статус малих и средњих предузећа имају привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који просјечно годишње запошљавају мање од 250 радника.

Пословање у форми предузећа, прописано је Законом о привредним друштвима, као и другим посебним прописима

У форми привредног друштва могу се обављати скоро све дјелатности утврђене Уредбом о класификацији дјелатности Републике Српске.

Пословање у форми предузетника прописано је Законом о занатско-предузетничкој дјелатности и посебним прописима, којима се уређују поједине привредне области.

Према овом Закону, предузетници су физичка лица која обављају дјелатност у своје име и за свој рачун, ради стицања добити.

У форми предузетника може се обављати 75% дјелатности. За потребе овог документа, у сектору МСПП посматраће се правна лица и предузетници.

Према величини, МСП се дијеле на следеће категорије:

- микро предузећа – привредни субјекти који запошљавају до 9 запослених;
- мала предузећа – привредни субјекти који запошљавају од 10 до 50 запослених и
- средња предузећа – привредни субјекти који запошљавају до 250 запослених.

Пратећи постављене циљеве дефинисане Стратегијом развоја општине Милићи за период 2017-2022. година, као изазов општине Милићи, када је ријеч о економском развоју општине, намеће се следећа тежња :

Процјењује се да тренутно бруто домаћи производ на подручју општине Милићи износи сса 140.000.000,00 КМ, те да би по стопи раста од 5-7% годишње, до 2022. године достигао износ од сса 200.000.000,00 КМ. Да би се остварило наведено повећање бруто домаћег производа, потребно је у реални сектор и друштвене дјелатности годишње улагати 10.000.000,00 КМ. Резултат наведеног повећања БДП-а и предвиђених улагања у реални сектор и друштвене дјелатности, као и природног одлива радника услед одласка у пензију и по другим основама, јесте обезбјеђивање нових 700 сса радних мјеста и свођење стопе незапослености на максималних 20%.

Како се из постављеног циља и види, неопходно је ангажовати све реурсе, како би се предвиђена средства за улагања у инвестиције од 10.000.000,00 КМ на годишњем нивоу у реални сектор и друштвене дјелатности и остварила. Потребно је стимулисати и охрабривати инвестиције, у првом реду од домаће привреде, како би се отварио раст реалног сектора, те се више ангажовати на изналажењу донаторских средства и средстава из буџета општине.

Локална самоуправа ће бити кључни фактор у развоју сектора МСП и предузетништва у локалној заједници, са подстицањем развоја и успостављањем сервиса за подршку њиховом развоју, расту БДП и нових радних мјеста.

Број МСП

У току протеклог петогодишњег периода, укупан број привредних субјеката у општини Милићи је умањен за 14%.

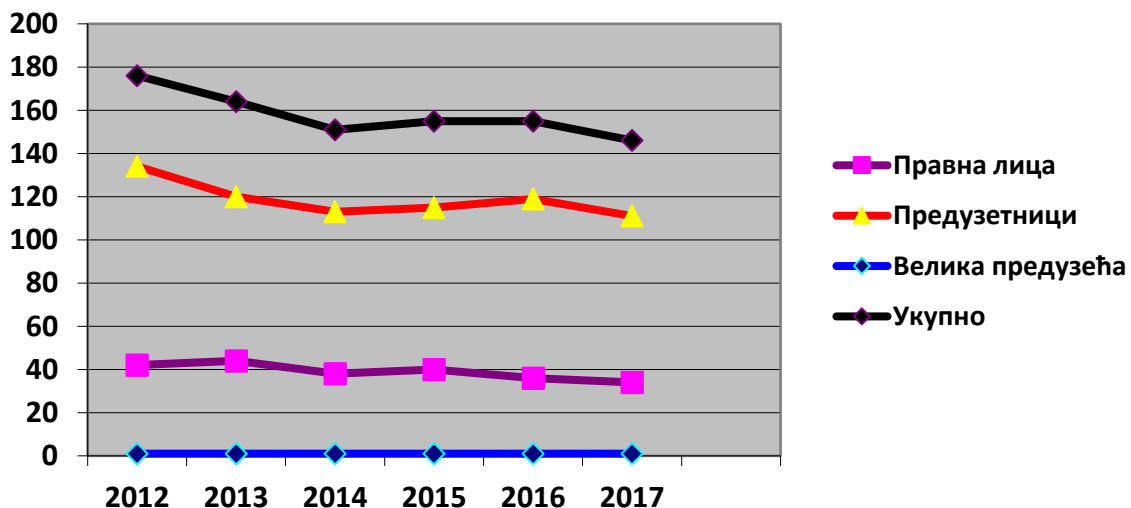
Број правних лица у сектору МСП у 2016. години је мањи за 16% у односу на 2012. годину, док је број предузетника мањи за 12%.

Број великих предузећа остао је на истом нивоу.

Табела 1. Структура привредних субјеката у периоду 2012 - 2017.године

Врста субјекта	2012.	Учешће %	2013.	Учешће %	2014.	Учешће %	2015.	Учешће %	2016	Учешће %	2017.	Учешће %
Правна лица	42	23,73	44	26,67	38	25,00	40	25,64	36	23,08	34	23,29
Предузетници	134	75,71	120	72,73	113	74,35	115	73,72	119	76,29	111	76,03
Укупно МСП и предузетници	176	99,44	164	99,40	151	99,35	155	99,36	155	99,37	145	99,32
Велика предузећа	1	0,56	1	0,60	1	0,65	1	0,64	1	0,63	1	0,68
УКУПНО:	177	100,00	165	100,00	152	100,00	156	100,00	156	100,00	146	100,00

Извор података: Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности, АПИФ и Пореска управа

Број предузетника у протеклом периоду биљежи благе осцилације из године у годину. Најчешћи разлози гашења предузетничке дјелатности у нашој општини су конкуренција и презасићеност тржишта одређеним врстама дјелатности. Двије области гдје најчешће долази до регистровања и затварања су трговина и угоститељство.

Кад је у питању трговина проблем који се јавља је слична понуда (већином трговине са мјешовитом робом), као и њихово концентрисање у дијеловима града и приградским мјестима, гдје

већ постоји објекат који задовољава потребе грађана. У оваквим ситуацијама један од предузетника обавезно гаси дјелатност. Годинама уназад веома кратко опстају трговине са дјечијом опремом.

Такође, сличан проблем се јавља и код угоститеља. Већина угоститељских објеката да би опстала организује разне садржаје (најчешће извођење живе музике), како би привукла већи број људи, нарочито младих. Међутим, већина њих не испуњава услове за емитовање живе музике, или немају одобрење овлаштене институције, а мјерење нивоа буке или због превелике чујности изван објекта, не могу добити одобрење од јединице локалне самоуправе за емитовање музике. Ове ситуације најчешће доводе до затварања предузетника-угоститеља.

Постоје случајеви да у току године расте број новостворених предузетника, међутим како се завршава фискална година, предузетници се одлучују на затварање, односно гашење дјелатности због немогућности остваривања прихода којим би покрили обавезе на годишњем и мјесечном нивоу. Постоје и ситуације када се у једној години региструје већи број предузетника због пријаве на Јавне позиве за добијање подстицајних средстава (ЗЗЗРС, Невладине организације), а у наредној години се већи број њих одјави јер нису добили средства за која су конкурисали. Ти случајеви представљају привидно већи број регистрованих предузетника једне године у односу на другу.

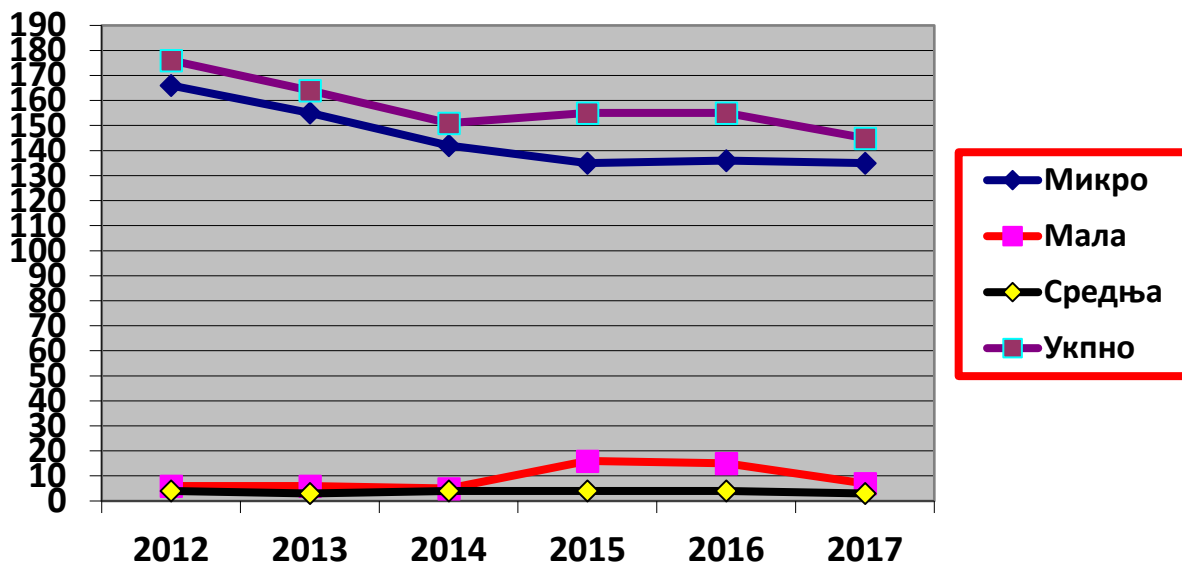
Као и код предузетника, тако и код правних лица, постоје осцилације у броју субјеката из године у годину. Број увећаних привредника у неким ситуацијама и није реалан број, јер иза тога стоји мањкавост Закона о привредним друштвима. Огледа се у случајевима гдје ДОО нагомилавају (не плаћају) обавезе по основу пореза и доприноса, након чега Пореска управа ступа са принудном наплатом којом блокира рачун друштву. Ако предузеће на свом рачуну на посједује средства којим би се извршила принудна наплата или нема имовине која улази у ликвидациони или стечајни поступак, оснивач одговра до висине улога приликом оснивања (који може да буде 1КМ). Тај ДОО престаје са радом и покреће ликвидациони поступак код надлежног Суда. Међутим, Закон о привредним друштвима дозвољава истом правном лицу да поново оснује ДОО, које ће се бавити истом дјелатношћу, иако ликвидациони или стечајни поступак није завршен и не преноси обавезе на ново предузеће.

Ликвидациони или стечајни поступак, ако не покрене оснивач, покреће надлежни Суд ако је рачун блокиран дуже од 60 дана, у том случају Суд и сноси трошкове поступка, па се одлаже и обично траје неколико година. Ово ствара проблем код прегледа броја ДОО јер су неки од њих активни, само зато што нису покренули ликвидациони или стечајни поступак, а Суд по службеној дужности то одлаже јер предујам за покретање ликвидационог поступка сноси онај ко га покреће, иако се он касније може надокнадити из ликвидационе масе.

Табела 2. Структура МСП и предузетника према броју запослених / величини

Величина	Број МСП и предузетника					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Микро (до девет запослених)	166	155	142	135	136	135
Мала (10-49 запосл.)	6	6	5	16	15	7
Средња (50-249 запослених)	4	3	4	4	4	3
УКУПНО:	176	164	151	155	155	145

Извор података: Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности, АПИФ и Пореска управа

Према подацима у табели и дијаграму, очигледно је да укупан број МСПП у највећој мјери зависи од броја микро предузећа. Највећи удио у микро предузећима имају предузетници.

У 2015. мала предузећа биле же раст, а микро предузећа пад, у односу на претходну годину. Разлог је раст и проширење производње у микро предузећима које је пратило запошљавање нових радника, па су из тог разлога прекатегорисани из микро у мала предузећа. У 2017. години десио се супротан процес гдије је услед смањења броја радника једно предузеће је из малог прешло у микро предузеће и то је заправо благи пад који се види на дијаграму за мала предузећа у 2017. години у односу на 2016. годину.

У протеклом периоду број средњих предузећа се практично није ни мијењао, што је резултат њиховог доброг и успјешног пословања. У ову групу спадају дрвопрерађивачи, који успијевају да послују на конкурентом тржишту и задрже и повећају број радника из године у годину. Слично као са малим предузећима забиљежено је смањење за једно средње предузеће, предузеће није угашено него прекатегорисано у мала због смањеног бој радника.

Табела 3. Укупан број МСП и предузетника у периоду 2012- 2016. година, по дјелатностима

Сектор дјелатности	Број МСП и предузетника					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Пољопривреда, лов и шумарство и рибарство	2	3	1	2	2	3
Прерађивачка индустрија	44	46	43	47	49	40
Производња и снабдијевање са еленрг.,гасом и водом	1	1	1	1	1	2
Грађевинарство	1	1	1	1	0	0
Трговина на велико и мало,оправка мот.возила и предмета за личну употребу	69	63	62	59	61	62
Хотели и ресторани	22	15	15	14	14	14
Саобраћај,складиштење,и комуникације	27	20	19	27	23	20
Финансијско посредовање	1	1	1	1	1	1
Пословање некретнинама,изнајмљивање и пословне дјелатности	1	2	2	0	0	0
Остале дјелатности	8	12	6	3	4	3
УКУПНО:	176	164	151	155	155	145

Извор података: Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности, АПИФ и Пореска управа

III – „SWOT“ АНАЛИЗА

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> -Постоји службеник за рад са предузетницима у оквиру општинске администрације; - Иницирана је успостава кластера дрвопрераде и шумарства са сједиштем у Милићима; - Широк спектар привредних дјелатности заступљен у општини Милићи; - Значајни природни ресурси; - Остварен напредак у развоју пољопривредне производње посебно воћарства, мљекарства и перадарства; - Успоставља се центар за осposобљавање и преквалификацију у Милићима; - У СШЦ у Милићима се уписују профили потребни тренутним захтјевима привреде; - Развијен сектор дрвопрераде; - Дефинисане локације индустријских зона; - Постоје олакшице за регистрацију и пословање предузетника; - Пружана је финансијска подршка за регистрацију предузетника и запошљавање; - Велики број младих на тржишту рада. 	<ul style="list-style-type: none"> - Недовољно развијена свијест о предузетништву и отварању властитог бизниса посебно код младих; - Непостојање планске документације за успоставу и изградњу пословних зона; - МСП и предузетници у великом броју не улажу у промоцију и не прате информације; - Свијест о предностима кластеризације код већине МСП још увијек на ниском нивоу; -Недовољна сарадња локалне самоуправе са надлежним министарствима; - Мало садржаја на сајту општине који промовишу привреду и потенцијале за развој; -Не постоји квалитетна презентација привредног потенцијала општине; - Информационе технологије као средство промоције и унапређења производње, предузетници у општини Милићи мало користе; - Мали број предузетничких активности регистрован у сектору пољопривреде; - На сајту општине нема довољно информација о условима пословања и регистрације дјелатности; - Недостатак квалификоване радне снаге уз велики одлив квалификованих радника; - Не постоји сарадња са околним општинама, у циљу израде заједничке туристичке понуде; - Туристички потенцијали општине слабо искористени; - Недостају стари занати који утичу на грађане градског и урбаног амбијента.
Прилике	Пријетње
<ul style="list-style-type: none"> - Наставак реформе регистрације и стварање „on line“ система за регистрацију МСП и предузетника; скраћење времена, процедура и трошкова потребних за регистрацију МСП и предузетника; - Обезбјеђење финансијске подршке за МСП из републичког буџета, домаћих и европских фондова и осталих извора; - Успостављен оквир за подршку развоју МСП у Републици Српској (закон, стратешки документи, институције и др.); - Успостављени кључни финансијски инструменти за подршку МСП (кредитне и гарантне линије); - Очувана ентитетска надлежност у области МСП; - Финансијска подршка за запошљавање у МСП и другим субјектима од стране различитих донатора. 	<ul style="list-style-type: none"> - Недостатак повољних финансијских средстава; - Кашњење информација о реализацији пројеката ЕУ и др. донатора од нивоа БиХ и самих донатора; - Политичка нестабилност и лоша репутација БиХ као простора за инвестиције; - Бирокупатске препреке које отежавају пословање.

У табели су наведене тврдње које одсликавају амбијент МСПП у општини Милићи. Сублимирањем снага и могућности и њиховим укрштањем са слабостима и пријетњама добиће се слика амбијента сектора МСПП у општини Милићи, са свим његовим предностима и недостацима. Привредни амбијент у општини Милићи гледано генерално одређен је пословањем компаније „Боксит“ а.д. Милићи као великим предузећем и носиоцем привредног развоја општине. Компанија „Боксит“ има широку палету дјелатности са рударском производњом као примарном у оквиру свог пословања. Поред Компаније „Боксит“ а.д. Милићи, постоји већи број предузећа и предузетника који комплетирају привредни ЦВ општине Милићи. У оквиру саме општинске администрације систематизована су и попуњена радна мјеста која се у опису послова баве сарадњом са привредницима и воде процесе регистрације предузетника за чију регистрацију је надлежна општина. Службеници су распоређени у оквиру одјељења за Финансије привреду и друштвене дјелатности у коме се такође обавља дио послова везан за сарадњу са привредом, израде правилника које уређују питања везана за привреду, креирају и проводе јавни позиви за подстицаје... Развој привреде општине Милићи базиран је на кориштењу ресурса, било природних (кроз експлоатацију), било оних који се стварају кориштењем неког природног ресурса у сврху производње сировине или полупроизвода (нпр. производња неког производа кроз пољопривреду отвара могућност кориштења тог производа као сировине у даљој преради). Ресурси којима располаже општина Милићи омогућили су развој широке лепезе дјелатности. Један од изузетно развијених сектора је свакако сектор дрвопрераде. Дрвопрерађивачка индустрија Милића је сигурно најразвијенија у регији Бирач. Као последица ове чињенице јавила се иницијатива да се раније основани кластер шумарства и дрворераде премјести у Милиће. Замисао је била да се ради на позиционирању општине Милићи као регионалног центра у сектору дрвопрераде. Активности у овом правцу су покренуте али нису до краја формализоване јер не постији развијена свијест код дрвопрерађивача о предностима кластеризације. Највећи проблем са којим се тренутно суочава сектор дрвопрераде је недостатак сировине. Овај проблем би се управо најефикасније могао рјешавати кроз кластер.

Према евиденцији Звода за запошљавање, пријављен је велики број незапослених лица, уз сталне негативне миграционе токове радно способног становништва. Упркос овом великом броју незапослених, њихова квалификациона структура и степен знања не задовољава потребе привреде за радном снагом, због недостатка квалификоване радне снаге. Проблем се посебно усложњава одласком квалификоване радне снаге са ових простора у друге државе због веће плате. То компликује и поскупљује пословање наших привредника јер значајна средства морају да улажу у обучавање радне снаге. Да би се предуприједила ова појава, општина је иницирала неколико пројеката и управо сада реализује пројекат успоставе Центра за обуку и образовање ученика и одраслих. Потреба за организовањем Центра јавила се због проблема са образовним системом уопште, јер постоји много установа које врше процесе оспособљавања, издавајући веома брзо дипломе и сертификате, без стручног оспособљавања кандидата. С обзиром да је дрвопрерада развијена у општини Милићи, кроз центар је стављен акценат на опремање за обуку у сектору дрвопрераде. Центар који буде отворен, биће најопремљенији центар за обуку у сектору дрвопрераде у БиХ. Поред дрвопрераде, имаће и завидну опрему за обуку завариваче, са тежњом да се временом повећава ниво опремљености и за друге области оспособљавања, за које је Центар регистрован. Циљ читаве активности је да се бар дјелимично умање трошкови обуке радне снаге за привреду. У досадашњу реализацију пројекта већ су уз помоћ донатора обезбијеђена средства у износу од 393.000,00 КМ, а у плану је обезбјеђивање додатних средства од Завода за запошљавање и Републичке агенције за развој малих и средњих предузећа, за субвенционисање обуке за полазнике. Поред центра за оспособљавање, значајни помаци су покренути и у области образовања, прије свега на иницијативу привредних субјеката, а у првом реду компаније „Боксит“ а.д. Милићи, а огледају се кроз упис једног разреда столара и једног разреда ИТ техничара. Кроз пројекат на успостави центра радило се и на измјени наставних планова и програма за занимања

из дрвопрераде и вариоца. Ове измјене вршене су уз учешће представника привреде а са циљем да се унаприједи систем образовања и да кроз редовну и практичну наставу добије се један задовољавајући број кадрова који ће задовољавати захтјеве привреде. Дио практичне наставе такође ће се вршити у центру за оспособљавање, а дио у предузећима ради упознавања ученика са стварним радним амбијентом. Општина је обезбиједила стипендије за све ученике који су уписали дефицитарна занимања.

Одлуком Скупштине општине Милићи дефинисане су локације индустријских зона. Нажалост, још увијек ништа није урађено на изради пројектно-планске документације, у првом реду студије изводљивости. Писана су два пројекта према фондовима ЕУ који нису добили подршку донатора, а са друге стране, нису обезбијеђена средства за ове намјене. Привредни потенцијали су јако мало и нетранспарентно предствљени. На званичном сајту општине Милићи не постоји посебна презентација са информацијама за привреднике и инвеститоре о условима за пословање у општини Милићи. Ове активности је неопходно реализовати у наредном периоду, а за дио активности се већ преговара са представницима УНДП-а.

Већа посвећеност промоцији и дигитализацији пословања је обавезна активност у реформским процесима и увођењу електронске управе, а у циљу обезбјеђивања услова за „on line“ регистрацију за предузетнике и скраћења времена код процедуре регистрације. Оквир за подршку и пословање МСПП постоји и огледа се кроз законске и стратешке документе. У процесу прикључења ЕУ постављају се захтјеви за унапређење у овој области али се због комплексног државног уређења информације често неблаговремено преносе на ентитетске а онда и на општинске нивое. За ублажавање ових појава неопходно је успоставити бољу комуникацију са надлежним министарствима и информације учинити дотупним за привреду. Могућности о подстицајима, јавним позивима и др., морају преко општинске управе бити на што транспарентнији начин предочени привредницима. Проблем у реализацији ове активности је и у чињеници што велики број предузетника мало или никако не користи погодности информационих технологија за информисање, промоцију и пословање уопште, што утиче на њихову конкурентност. Постоји завидан број фондова код донатора који се могу користити као подршка економском развоју и подстицају запошљавања и то јесу квалитетна средства. Нажалост, због лоше репутације БиХ, нисмо препознати као простор погодан за инвестирање, прије свега, због политичке нестабилности и нетранспарентности. Као последица тога, и средства која се нуде кроз комерцијалне банке нису повољна, што се одражава на отежане услове пословања. Кроз кредитно гарантне фондове и ИРБ РС покушавају се ублажити последице, али сигурно недовољно.

Из буџета општине издвајају се симболична средства за подстицаје, али ове линије ипак постоје. У току прошле године исплаћиване су субвенције за регистрацију занатских производних активности и подстицаји за развој пољопривредне производње. Уз сарадњу са УНДП-ом исплаћене су и надокнаде за запошљавање радне снаге. Одлукама Скупштине општине донијете су и олакшице за регистрацију предузетника и умањење трошкова пословања у првој години за предузетнике. Не може се рећи да је значајан број предузетника ове повластице искористио, јер у општини Милићи није довољно развијен предузетнички дух, а посебно код младих. Стога ће значајане активности у оквиру ове стратегије бити усмјерене у правцу обука за развој предузетништва, обука о кориштењу информационих технологија, у циљу повећања конкурентности и у циљу боље промоције.

Пољопривредна производња је сигурно велики потенцијал за развој, прије свега кроз стварање нових ресурса који ће обезбиједити развој прерађивачке индустрије и трговине. Земљиште као ресурс се никако не смије занемарити. Значајне површине земљишта нису још стављене у праву функцију, јер није проведена реституција земљишта одузетог од стране задруге. Велики комплекси у руралном подручју се не користе, јер су рурална подручја мало насељена и са трендом демографског пражњења. Општина Милићи нема традицију у пољопривредној производњи. Значајни помаци направљени су у развоју воћарства, перадарства и мљекарства. Постоји још

велики простор за развој, јер се још увијек примјењује екстезиван начин производње, а остаје простор за унапређење, примјеном нових знања и агротехничких мјера. Детаљније се о развоју пољопривредне производње бави стратегија развоја пољопривреде општине Милићи.

Са аспекта развоја МСПП треба скренути пажњу на појаву да се мали број пољопривредника региструје кроз пољопривредну дјелатност, иако постоји потреба за тим, јер као пољопривредна газдинства неће испуњавати услове ИПАРД-а као инструмента помоћи ЕУ пољопривреди. Наиме, према ИПАРД-у, потребно је да постоји књиговодство са билансима стања и успјеха да би се аплицирало на ова средства.

Туризам, као ресурс који такође није довољно искориштен, развијен је једино у оквиру компаније „Боксит“ а.д. Милићи. На подручју општине не постоји туристичка агенција или нека друга организација која се бави развојем ове дјелатности. Постоји простор за развој ове дјелатности, посебно кроз умрежавање са другим туристичким организацијама у окружењу и кроз креирање заједничке туристичке понуде, чиме би се добило на атрактивности и привлачењу гостију уз садржајнију туристичку понуду. Поједини природни и културни ресурси нису искориштени и нису уређени. Приступ им је веома отежан, а то је предуслов за њихово кориштење.

IV – ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА МСПП У ОПШТИНИ МИЛИЋИ ЗА ПЕРИОД 2018- 2023. ГОДИНЕ

1. Стратешка визија је заснована на јачању и подршци привредно предузетничке иницијативе, знању и иновативности, у циљу оснаживања микро, малих и средњих предузећа и предузетника, који ће све успјешније да послују на конкурентним тржиштима и који ће да стварају нова одржива радна мјеста, нови производ и доходак, као и допринос у повећању животног стандарда у локалној заједници.

2. Стратешки циљеви

Примјена Стратегије омогући ће унапријеђење пословног амбијента општине Милићи који ће се огледати кроз повећање броја малих и средњих предузећа и предузетништва за 20%, као и боље пословање постојећих, нова радна мјеста, као и повећање конкурентности и јачање извозног потенцијала.

Стратешки циљеви	Специфични циљеви
1. Унапређење пословног окружења	1.1. Унапређење ефикасности спровођења административних поступака 1.2. Унапређење промоције и информисања локалне привреде путем општинског сајта и преко других видова промоције
2. Унапређење приступа изворима финансирања	2.1. Унапређење способности МСПП за приступ различитим изворима финансирања
3. Континуирани развој људских ресурса	3.1. Унапређење квалитета радне снаге 3.2. Подршка развоју образовања за предузетништво 3.3. Обука пољопривредника за кориштење ИПАРД програма

4. Јачање одрживости и конкурентности МСПП	4.1. Унапређење ефикасности институционалне подршке пословању и развоју МСПП 4.2. Оптимизација и унапређење степена искоришћености постојеће и изградња нове пословне инфраструктуре 4.3. Јачање иновативности у МСПП 4.4. Стимулисање пословног удруживања и креирања ланаца вриједности
5. Унапређење приступа новим тржиштима	5.1. Обезбјеђивање континуиране подршке МСПП за излазак на нова тржишта
6. Развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва	6.1. Политика и инструменти за подршку женском предузетништву, предузетништву младих и социјалном предузетништву

V – ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Мјере садржане у плановима за спровођење Стратегије финансираће се из буџета Републике Српске, буџета Општине Милићи и донаторских средстава.

Подстицајна средства за развој МСПП ће се обезбијетити и из буџета Општине, на позицији Грант за спровођење Стратегије, додјелјиваће се у сврху побољшања општих услова за развој и конкурентности МСПП, у складу са циљевима утврђеним Стратегијом, за одређену фискалну годину.

Подстицајна средства за побољшање конкурентности МСПП додјелјују се за следеће намјене:

- успостављање међународних стандарда за област МСП;
- развој и успостављање информационих технологија за потребе МСП;
- примјену пословних и техничких иновација у пословању;
- пружање стручних услуга и едукацију почетника у пословању у области МСП;
- учешће на сајмовима и изложбама, организовању конференција, електронске промоције и других облика промоције МСПП из општине Милићи и
- едукацију, промоцију и помоћ у набавци опреме и алата за дјелатности старих и умјетничких заната и домаће радиности.

Подстицајна средства за успостављање и јачање предузетничке инфраструктуре, додјелјују се за следеће намјене:

- израду пројектне документације за пословну зону, изградњу инфраструктуре и промоцију зона;
- израду студија оправданости за успостављање кластера, подршку развоју производа кластера и едукацију и промоцију чланова кластера.

Три главна синтетска индикатора кроз праћење спровођења реализације Стратегије су укупан број малих и средњих предузећа, раст прихода МСПП и укупан број запослених у сектору МСПП.

Најзначајнији ризици за спровођење Стратегије су недостатак финансијских средстава и недовољна развијена сарадња локалне самоуправе са локалном привредом и надлежним министарствима и организацијама.

Избјегавање ризика који се односе на такву сарадњу је успостављање радног тијела, а мјера предвиђена за избјегавање, односно умањење ризика недостатка финансијских средстава јесте што веће коришћење донаторских средстава. Такође у општини треба формирати привредни савјет као консултативно тијело.

У наредном периоду потребно је ојачати капацитет општинског одјељења за привреду, кроз организацију различитих обука, као што су припрема и вођење развојних пројеката, као и обука за пружање услуга за МСПП.

Такође је потребно јачати сарадњу са мрежом агенција кроз припрему и спровођење различитих пројеката, али и успостављање и подршку моделима међуопштинске сарадње.

Поред свега наведеног, треба споменути и примјену пројекта за побољшање пословног окружења по BFC SEE стандарду. Општине које су укључене у програм, стичу могућност да се боље позиционирају у односу на остале јединице локалне самоуправе и да обезбиједи значајну подршку међународних пројеката. И квалитет пословног окружења оцјењује се на основу више од 80 критеријума сертификације, који су груписани у 12 категорија:

- Стратешки приступ локалном економском развоју;
- Организациони концепт за пружање подршке привреди;
- Укљученост привреде ур ад локалне самоуправе;
- Ефикасан систем за издавање грађевинских дозвола;
- Управљање базама података, релевантним за пословање;
- Примјена маркетинга, у циљу промоције инвестиција;
- Кредитна способност и финансијска стабилност;
- Промоција запошљавања и развоја људских ресурса;
- Подстицање јавно-приватних партнерстава;
- Адекватна инфраструктура и поуздане комуналне услуге;
- Транспарентна и стимулативна политика општинских такси, пореза и подстицаја и
- Примјена информационог технологија.

Да би општина Милићи, стекла статус општине са повољним пословним окружењем према међународном стандарду BFC SEE, потребно је да испуни 75% наведених критеријума. Од стране општине већ је препозната потреба испуњавања услова BFC SEE стандарда и неке од активности рађене су у парвцу припреме за увођење стандарда .

VI – СТРАТЕШКИ ПРОГРАМИ РАЗВОЈА МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА

1. Успостављање и развој пословних зона

Пословна зона је облик предузетничке инфраструктуре, који представља грађевински уређен и комунално опремљен простор, намијењен да га усклађено и плански користи већи број привредних субјеката, који обављају привредну дјелатност.

У 2014. години је донијет Правилник о условима и начину успостављања пословних зона („Службени гласник Републике Српске“, број 23/14), којим су прописане врсте, услови, начин, носиоци и потешне активности за успостављање зона, чиме се јединицама локалне самоуправе олакшава процес успостављања зоне и доношење потребних аката. Такође, Правилник предвиђа категоризацију зона, на основу чега би се зоне разврстале на стратешке, подручне и локалне зоне.

У претходном периоду покренуте су иницијативе за измјену одређених законских рјешења, у циљу лакшег приступа земљишту, дата је подршка Владе Републике Српске у виду преноса власништва над земљиштем са Републике на јединице локалне самоуправе.

Одлуком Скупштине општине Милићи одређене су локације индустријских зона у општини Милићи. Ове зоне су почетно успостављене на двије локације : Подгора и Јатариште. Површине ових успостављених зона су : Подгора – 10,1 ha, Јатариште 30,98 ha . Све локације налазе се непосредно уз магистрални пут и у близини водених токова . Поред магистралних путева, поред самих или кроз саме зоне, пролазе и магистрални водови струје и водовода. Већина земљишта се налази у власништву општине. Све локације су *greenfield* локације.

Основни проблем је што се нису изнашла средства да се направи студија изводљивости, као основни плански документ који ће одредити могућности кориштења зона, узимајући у обзир све релевантне факторе (потенцијални ресурси и њихов садашњи степен искориштености, близина одеђених природних предности: техничка вода, струјања ваздуха, заштићена природна подручја, водотокови, културно историјски споменици, карактеристике тла...) Тек након тога могло би се приступити пројектовању и изградњи инфраструктуре индустријске зоне. У претходном периоду писана су два пројекта према фондовима ЕУ који нису добили подршку за финансирање .

Такође, потребно је радити на подизању свијести о важности успостављања зона за укупан развој и привлачење инвестиција на одређену локацију.

Посебну пажњу требало би посветити и развоју нових ресурса (првенствено кроз пољопривреду), јер узалуд су зоне и земљиште ако нема оног фундаменталног елемента, а то је конкретан ресурс који се користи и који је у основи примаран сваком инвеститору. Дио студије изводљивости ће свакако бити и анализа ресурса. Кориштењем земљишта, као недовољно искориштеног ресурса на подручју општине Милићи, могуће је произвести значајније количине неке сировине која ће бити мотив за прерађивачку индустрију. На овај начин долази се до класичног увећања ланца вриједности, повећања бруто друштвеног производа и отварања нових радних мјеста, како кроз пољопривреду, тако и кроз прераду. (Као примјер, може се узети пројекат успостављања фарми коза у општини Милићи. Набавила би се матична ста, која би се донирала одабраним домаћинствима која испуњавају услове. Намјерно је одабран тип производње који би користио неприступачне руралне зарасле терене. Успоставио би се систем револвинга, да би одабрана домаћинства морала да врате одређен број грла, што би био услов да животиње пређу у њихово власништво. Враћена грла давала би се за оснивање нових фарми ... Када производња млијека постигне граничне вриједности, иста би се могла користити да се направи задруга произвођача који би основали сирану, или да се могућност прераде млијека понуди заинтересованим инвеститорима. Користила би се чињеница да за производе од козијег млијека не постије квоте за извоз у ЕУ.)

Развој туризма и туристичког производа, једна је од најважнијих карика у ланцу вриједности туристичких дестинација, али се та активност често занемарује. У већини случајева недостају идеја, искуство и финансијска средства.

С обзиром да подручје општине Милићи посједује одређене туристичке потенцијале, као услов за развој туризма, потребно је стимулисати развој МСПП која би се бавила туристичком и угоститељском дјелатношћу.

Сагледавајући аспекте тренутне туристичке понуде општине Милићи, видљиво је да је она скромна и углавном се заснива на дјелатност у оквиру компаније „Боксит“ а.д. Милићи (мотел Милићи, са спортско-рекреативним и смјештајним садржајима, Рајков торањ, Музеј рударства, Парк великана...). Ово су врло атрактивни садржаји, али сигурно недовољни за креирање туристичке понуде у смислу боравка на дужи период. Да би се повећао број гостију, а прије свега број ноћења, неопходно је увезивање са другим општинама, како у Републици Српској, тако и у Републици Србији, у смислу креирања заједничке туристичке понуде. Посебно би било пожељно увезивање са агенцијама које омогућавају креирање дестинационог аранжмана, гдје сам туриста бира себи мјеста и садржаје које у неколико дана посјећује. (Јадан дан провешће на Тари или Мокрој гори у јахању, други дан посјетиће Дрину и возити кајак, трећи дан ће бити у Милићима на базенима и играће тенис...). Поред понуде која је тренутно на располагању, потребно је проширити и нове дестинације и садржаје (парк природе Тисовљак, у коме се налази настамбина Панчићеве оморике, потребно је уредити прилаз, садржаје на самој локацији, нпр. бициклистичка стаза, стијена за пењање, адреналин-парк камп..., средњевјековни град Комић, Врани камен, као поприште велике битке у Првом свјетском рату..., као и многе друге), који би обогатили туристичку понуду општине Милићи.

Због тога је потребно да, поред оснивања пословних зона, у оним дестинацијама које пружају услове за развој туризма, предвидјети и оснивање и тзв. „туристичке пословне зоне“. У наведеним зонама предузетници који би се бавили туристичком и угоститељском дјелатношћу, пословали би под повољнијим условима и са мањим трошковима.

Развојем туристичке дјелатности, повећао би се број предузетника и број запослених, а општина Милићи би постала квалитетнија дестинација за боравак туриста и конкурентнија, са аспекта туристичке понуде.

Имајући у виду наведено, у наредном перироду потребно је урадити следеће:

- Израда електронског Програма развоја пословних зона, који ће обухватити категоризацију зона и ажурирање базе података о зонама, уз примјену ГИС апликације;
- Потребно је утврдити стратешке /перспективне зоне на подручју општине Милићи према критеријумима Правилника и у складу са Просторним планом Републике Српске. Локације би се дефинисале према техничким критеријумима из наведених докумената и стратешких планова општине Милићи, са јасним планом и буџетом, као и понудом грађевинског земљишта за производне сврхе, са обезбијеђеном пратећом просторно- планском документацијом, пројектном документацијом и изграђеном минималном комуналном инфраструктуром, са магистралним водовима до парцела;
- Такође је потребно ажурирати и промовисати базу података о локацијама за зоне, које би биле доступне на званичној web страници Општине Милићи.

Веома значајни су финансијски подстицаји за развој зона. За обезбијеђење средстава за припрему просторно-планске документације и суфинансирање изградње инфраструктуре у пословним зонама, значајни су финансијски подстицаји из републичког и општинског буџета, као и из средстава међународних донатора.

Подстицаји за ове намјене планирани су Законом о развоју малих и средњих предузећа при Министарству индустрије, енергетике и рударства и Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде.

2. Успостављање и јачање центра за оспособљавање, доквалификацију и преквалификацију

У општини Милићи ради се на успостави Центра за обуку, оспособљавање, доквалификацију и преквалификацију у склопу СШЦ „Милутин Миланковић“ Милићи. Центар се оснива да пружи квалитетно оспособљавање кадрова из области дрвопрераде (биће најопремљенији центар за обуку у дрвопреради у БиХ). Центар има солидан ниво опремљености и за обуку заваривача. Поред набројаних бранши, центар је регистрован за велики број професија (саобраћај, економија, машинство...). Тежња је да се врши производња кадрова у складу са потребама привреде, који се разликује од оног који се тренутно нуди на тржишту рада (велики број незапослених посједује одређене дипломе али не и стварно знање). Центар би требао да се развија смањајући трошкове обуке радне снаге у привреди. Такође, Центар би требао да послужи и задржавању наставног кадра средњошколског центра, који ће се суочити са губитком фонда часова услед смањења броја дјеце. И на крају, служиће незапосленим лицима да повећају своје могућности за запошљавање. Развој центра би требало да подрже сви, од локалне самоуправе, школе, до привредних субјеката, јер је у интересу развоја привредног амбијента општине Милићи. Надлежне општинске службе, које су креирале и досадашње активности реализоване кроз пројекте, наставиће сарадњу и подршку од Републичке развојне агенције, као и УНДП-а, за јачање центра.

3. Подстицај развоја занатско-предузетничке дјелатности

Предузетници су физичка лица која обављају дјелатност производње, промета и пружања услуга на тржишту у своје име и за свој рачун, ради стицања добити. Изражена флексибилност на

промијене у пословном окружењу, релативно мала средства за покретање пословања и велика могућност запошљавања, чини ову област значајним фактором привредне активности. Предузетник за обавезе створене у пословању одговара цјелокупном властитом имовином, док оснивач привредног друштва за обавезе одговара само имовином коју је унио у предузеће, односно оснивачким улогом.

Разлика се огледа и у начину регистрације, привредно друштво се региструје у суду, а предузетник у јединици локалне самоуправе. Измјенама закона о привредним друштвима, када је укинута судска такса за регистрацију ДОО и минимални оснивачки капитал сведен на 1 КМ, створен је привид да је свеједно да ли ће лице регистровати ДОО или СП. Шта више, може се закључити да је боље регистровати ДОО, јер нема ограничења дјелатности а и ограничена је одговорност. Основно што треба знати да су трошкови за оснивање и републичке таксе доо много већи у односу на самосталне предузетнике, као и друге обавезе на мјесечном и годишњем нивоу. Већ у 2018. години је покренута иницијатива од стране Министарства индустрије енергетике и рударства за измјену Правилника о занатским дјелатностима гдје ће се већи спектар занимања моћи обављати у форми предузетника, посебно из области грађевинарства. Однос трошкова и обавеза приликом регистрације, измјене података и сл. је приказан табеларно.

Обавезе и трошкови предузетника и привредних друштава

	предузетници	привредна друштва
рјешење о оснивању	Захтјев за обављање занатско-предузетничке дјелатности, предаје се у Шалтер сали Општинске управе Општине Милићи <i>Укупни трошкови:</i> Општинска адм. такса 32 КМ(2 КМ на захтјев и 30КМ на рјешење) Републичка такса(10КМ и 15КМ)на потребна увјерења <i>Израда рјешења-2 дана</i>	Правник израђује оснивачке акте, код нотара се врши овјервање потписа. Припремљена документација се предаје у АПИФ <i>Укупни трошкови-</i> Трошкови нотара и правника: 300-500 КМ уз 1КМ минималног улога+ објава огласа 7КМ по реду+ 35 КМ такса у АПИФ-у <i>Израда рјешења- 3 дана</i>
Измјена рјешења, Рјешење о престанку	Измјена адресе, упис нове дјелатности, регистрација ИЈ и др. Престанак обављања дјелатности, привремени или трајни <i>Укупни трошкови:</i> Такса 12 КМ (2 КМ на захтјев и 10КМ на рјешење) <i>Израда рјешења- 2 дана</i>	Измјена адресе, упис нове дјелатности, регистрација ИЈ и др. Потребна измјена оснивачког акта (посао адвоката) овјера потписа код нотара, предаја у АПИФ <i>Укупни трошкови:</i> Трошкови нотара и правника: 300-500 КМ уз 1КМ минималног улога+ објава огласа 7КМ по реду+ 35 КМ такса у АПИФ-у+ судске таксе сразмјерно броју измјена <i>Израда рјешења- 3 дана</i>
комунала на такса	Ослобођени прве године Од 50-500 КМ у зависности од дјелатности којом се баве. - <i>на годишњем нивоу</i>	Нису ослобођени прве године 50-1.000 КМ – у зависности од дјелатности којом се баве- <i>на годишњем нивоу</i>

републичка такса	У првој години пословања 20 КМ 50- 250 КМ у зависности од врсте дјелатности <i>на годишњем нивоу</i>	У првој години пословања 100 КМ 500- 5.000 КМ у зависности од врсте дјелатности, такса се умањује 40% или 20% према величини правног лица <i>на годишњем нивоу</i>
доприноси	276, КМ за предузетника ако дјелатност обавља као основну; 236 КМ за сваког пријављеног радника-минимално- <i>мјесечно</i>	власник - 65% просјечне нето плате у РС или не уплаћује обавезе ако се региструје као члан органа управљања у Суду; 236 КМ за сваког пријављеног радника- минимално- <i>мјесечно</i>
Порез	<i>Велики предузетник</i> - порез плаћа у износу 10% на разлику између наплаћених прихода и плаћених расхода. Мали предузетник - порез плаћа у износу 2% на укупне наплаћене приходе а најмање 600 КМ годишње. Мали предузетник се региструје под условом да нема више од 3 запослена и има приходе мање од 50.000 КМ.	Порез се плаћа у износу 10% на разлику између остварених прихода и признатих расхода по обрачунском методу.
Печат	50 КМ	
Фискална каса	650 КМ каса +фискализација; 270,20 фискализација Предузетници које баве занатском дјелатношћу а у пореској управи су регистровани као мали предузетници су ослобођени од фискализације	
књиговођа	50-60 КМ -мјесечно	

Рјешење о оснивању и измјени података: предузетници приликом подношења захтјева о оснивању дужни су да подонесу увјерење из Пореске Управе РС, ПЈ Зворник и Општинског Суда Власеница за које морају платити таксу у укупном износу од 25 КМ. Тако да њихов реални трошак приликом регистрације је увећан. Општина Милићи има минималне таксе за предузетнике у односу на друге општине, посебно приликом измјене података и затварања. Подаци о трошковима оснивања привредних друштава којима располажемо добили смо од нотара, који већином обављају послове израде и измјене оснивачких аката и овјеру потписа, као и од АПИФА и привредног Суда у Источном Сарајеву

Комунална такса: Предузетници: 500 КМ апотеке, ветринарске амбуланте; 100 КМ аутомеханичари, аутоелектричари, аутолимари вулканизери, превозници; 100-300 КМ угоститељи, 50-200 КМ трговине; 50КМ Остале занатлије (пекари, столари, занатске дјелатности у области грађевинарства)

Привредна друштва: 1.000 КМ банкарство, електропривреда, поштанске и телекомуникационе услуге, бензинске пумпе; 500 КМ област производње и услуга; 200 КМ област пољопривреде. 300-800 угоститељи.

Републичка такса за предузетнике: угоститељска, трговинска, адвокатска, нотарска и апотекарска дјелатност 250 КМ. Остале дјелатности 50 КМ. Републичка такса за правна лица: 5.000 КМ

банкарство, електропривреда, поштанске и телекомуникационе услуге; 2.500 КМ трговина, осим трговине на мало прехранбеним производима; Остале дјелатности 500 КМ

Фискализација: Предузетници-занатлије коју ослобођени фискализације су кројачи, ковачи, крзнари обућари, столари, стаклари и други, а комплетан списак се налази у Правилнику о занатским дјелатностима („Службени гласник РС“ 46/13)

За трошкове закупа простора, индустријске струје и набавке основног средства није могуће дати прецизне цијене, због различитих дјелатности којим се баве предузетници, односно привредна друштва и немогућности њиховог упоређивања.

ЦИЈЕНЕ КОМУНАЛНИХ УСЛУГА У ОПШТИНИ МИЛИЋИ

Збрињавање отпада	Јединица мјере	Цијена у ЕУР без ПДВ-а
Одвоз смећа за пословне кориснике (м ²)	м ²	0,38
Вода са канализацијом за пословне кориснике	м ³	1,13

Електрична енергија	Цијена у ЕУР без ПДВ-а
Електрична енергија за пословне кориснике Виша (дневна) тарифа (кWh)	0,07
Електрична енергија за пословне кориснике нижа тарифа (кWh)	0,05

Телефон и интернет	Цијена у ЕУР без ПДВ-а
Мјесечна преплата за фиксни телефон- пословни корисници	0,97-9,88
Цијене интернет за пословне кориснике	11,45-13,12

Стопе пореза :

Стопе пореза на непокретности 0,10 % од процјењене вриједности непокретности

Стопа пореза на непокретности у којима се одвија производња 0,07 % од процијењене вриједности непокретности

Преглед трошкова грађевинске дозволе на примјеру хале од 1000 м² дат је у тексту који слиједи :

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат производне хале П= 1.000м² у 4. зони:

1. Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио..... 60,00 КМ
2. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат. 700,00 КМ
3. Извод из просторног плана и такса на локацијске услове ..... 37,00 КМ
4. Једнократна рента за грађевинску дозволу ..... 15.660,00 КМ
5. Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат ..... 9.900,00 КМ
6. Административна такса за грађевинску дозволу ..... 1.800,00 КМ
7. Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут ..... 300,00 КМ
8. Допринос за финансирање премјера и катастра ..... 1.800,00 КМ
9. Пројекат и ревизија пројекта..... 3.000,00 КМ
10. Електроенергетска сагласност .....
11. Комунална сагласност .....
12. Противпожарна сагласност ..... 200,00 КМ
13. Еколошка дозвола ..... 1.300,00 КМ
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско .....

(Накнада се утврђује у висини катастарског прихода за то земљиште за текућу годину и увећава се према катаст.класи, а накнада за привремену промјену намјене је у износу од 50% од висине накнаде за трајну промјену намјене.)

Трошкови комуналне сагласности су варијабилни и износе 2 КМ/м² али се трошак обрачунава само за оне дјелове у којима ће бити инсталирана вода па је немогуће дати прецизан уопштен податак . Надокнада за прикључак воде износи 100 КМ надокнада за прикључак на канализацију уколико постоји износи 50 КМ . Уколико објекат неће користити комуналну и канализациону инфраструктуру коју одржава комунално предузеће, комунална сагласност кошта 85,47 КМ . Електро сагласност и прикључак струје уловљени су предвиђеном инсталисаном снагом .

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат производне хале П= 1.000м² у 5. зони:

1. Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио.....	60,00 КМ
2. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат	700,00 КМ
3. Извод из просторног плана и такса на локацијске услове	37,00 КМ
4. Једнократна рента за грађевинску дозволу	10.440,00 КМ
5. Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат	6.080,00 КМ
6. Административна такса за грађевинску дозволу	1.800,00 КМ
7. Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут	300,00 КМ
8. Допринос за финансирање премјера и катастра	1.800,00 КМ
9. Пројекат и ревизија пројекта.....	3.000,00 КМ
10. Електроенергетска сагласност	
11. Комунална сагласност	
12. Противпожарна сагласност	200,00 КМ
13. Еколошка дозвола	1.300,00 КМ
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско	

(Накнада се утврђује у висини катастарског прихода за то земљиште за текућу годину и увећава се према катаст.класи, а накнада за привремену промјену намјене је у износу од 50% од висине накнаде за трајну промјену намјене.)

Трошкови комуналне сагласности су варијабилни и износе 2 КМ/м² али се трошак обрачунава само за оне дјелове у којима ће бити инсталирана вода па је немогуће дати прецизан уопштен податак . Надокнада за прикључак воде износи 100 КМ надокнада за прикључак на канализацију уколико постоји износи 50 КМ . Уколико објекат неће користити комуналну и канализациону инфраструктуру коју одржава комунално предузеће, комунална сагласност кошта 85,47 КМ . Електро сагласност и прикључак струје уловљени су предвиђеном инсталисаном снагом

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат производне хале П= 1.000м² у 6. зони:

1. Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио.....	60,00 КМ
2. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат	700,00 КМ
3. Извод из просторног плана и такса на локацијске услове	37,00 КМ
4. Једнократна рента за грађевинску дозволу	5.220,00 КМ
5. Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат	3.040,00 КМ
6. Административна такса за грађевинску дозволу	1.800,00 КМ
7. Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут	300,00 КМ
8. Допринос за финансирање премјера и катастра	1.800,00 КМ

9. Пројекат и ревизија пројекта.....	3.000,00 KM
10. Електроенергетска сагласност	
11. Комунална сагласност	
12. Противпожарна сагласност	200,00 KM
13. Еколошка дозвола	1.300,00 KM
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско	

(Накнада се утврђује у висини катастарског прихода за то земљиште за текућу годину и увећава се према катаст.класи, а накнада за привремену промјену намјене је у износу од 50% од висине накнаде за трајну промјену намјене.)

Трошкови комуналне сагласности су варијабилни и износе 2 KM/m² али се трошак обрачунава само за оне дјелове у којима ће бити инсталирана вода па је немогуће дати прецизан уопштен податак . Надокнада за прикључак воде износи 100 KM надокнада за прикључак на канализацију уколико постоји износи 50 KM . Уколико објекат неће користити комуналну и канализациону инфраструктуру коју одржава комунално предузеће, комунална сагласност кошта 85,47 KM . Електро сагласност и прикључак струје уловљени су предвиђеном инсталисаном снагом

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат пословне хале П= 1.000м² у 4. зони:

1. Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио	60,00 KM
2. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат...	700,00 KM
3. Извод из просторног плана и такса на локацијске услове	37,00 KM
4. Једнократна рента за грађевинску дозволу	15.660,00 KM
5. Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат	43.600,00 KM
6. Административна такса за грађевинску дозволу	1.800,00 KM
7. Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут	300,00 KM
8. Допринос за финансирање премјера и катастра	1.800,00 KM
9. Пројекат и ревизија пројекта.....	3.000,00 KM
10. Електроенергетска сагласност	
11. Комунална сагласност	
12. Противпожарна сагласност	150,00 KM
13. Еколошка дозвола	1.300,00 KM
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско	

(Накнада се утврђује у висини катастарског прихода за то земљиште за текућу годину и увећава се према катаст.класи, а накнада за привремену промјену намјене је у износу од 50% од висине накнаде за трајну промјену намјене.)

Трошкови комуналне сагласности су варијабилни и износе 2 KM/m² али се трошак обрачунава само за оне дјелове у којима ће бити инсталирана вода па је немогуће дати прецизан уопштен податак . Надокнада за прикључак воде износи 100 KM надокнада за прикључак на канализацију уколико постоји износи 50 KM . Уколико објекат неће користити комуналну и канализациону инфраструктуру коју одржава комунално предузеће, комунална сагласност кошта 85,47 KM . Електро сагласност и прикључак струје уловљени су предвиђеном инсталисаном снагом

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат пословне хале П= 1.000м² у 5. зони:

1. Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио.....	60,00 KM
2. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат..	700,00 KM

3. Извод из просторног плана и такса на локацијске услове	37,00 KM
4. Једнократна рента за грађевинску дозволу	10.440,00 KM
5. Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат	26.160,00 KM
6. Административна такса за грађевинску дозволу	1.800,00 KM
7. Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут	300,00 KM
8. Допринос за финансирање премјера и катастра	1.800,00 KM
9. Пројекат и ревизија пројекта.....	3.000,00 KM
10. Електроенергетска сагласност	
11. Комунална сагласност	
12. Противпожарна сагласност	150,00 KM
13. Еколошка дозвола	1.300,00 KM
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско	

(Накнада се утврђује у висини катастарског прихода за то земљиште за текућу годину и увећава се према катаст.класи, а накнада за привремену промјену намјене је у износу од 50% од висине накнаде за трајну промјену намјене.)

Трошкови комуналне сагласности су варијабилни и износе 2 KM/m² али се трошак обрачунава само за оне дјелове у којима ће бити инсталирана вода па је немогуће дати прецизан уопштен податак . Надокнада за прикључак воде износи 100 KM надокнада за прикључак на канализацију уколико постоји износи 50 KM . Уколико објекат неће користити комуналну и канализациону инфраструктуру коју одржава комунално предузеће, комунална сагласност кошта 85,47 KM . Електро сагласност и прикључак струје уловљени су предвиђеном инсталисаном снагом

Трошкови за добијање локацијских услова и грађевинске дозволе за објекат пословне хале П= 1.000м² у 6. зони:

1. Копија катастарског плана, посједовни лист и ЗК извадак за једну парцелу, на којој би се објекат градио	60,00 KM
2. Стручно мишљење и урбанистичко-технички услови за предметни објекат..	700,00 KM
3. Извод из просторног плана и такса на локацијске услове	37,00 KM
4. Једнократна рента за грађевинску дозволу	5.220,00 KM
5. Уређење грађевинског земљишта за предметни објекат	13.090,00 KM
6. Административна такса за грађевинску дозволу	1.800,00 KM
7. Једнократна накнада (такса) за прикључак на улицу или пут	300,00 KM
8. Допринос за финансирање премјера и катастра	1.800,00 KM
9. Пројекат и ревизија пројекта.....	3.000,00 KM
10. Електроенергетска сагласност	
11. Комунална сагласност	
12. Противпожарна сагласност	150,00 KM
13. Еколошка дозвола	1.300,00 KM
14. Претварање пољопривредног земљишта у грађевинско	

(Накнада се утврђује у висини катастарског прихода за то земљиште за текућу годину и увећава се према катаст.класи, а накнада за привремену промјену намјене је у износу од 50% од висине накнаде за трајну промјену намјене.)

Трошкови комуналне сагласности су варијабилни и износе 2 KM/m² али се трошак обрачунава само за оне дјелове у којима ће бити инсталирана вода па је немогуће дати прецизан уопштен податак . Надокнада за прикључак воде износи 100 KM надокнада за прикључак на канализацију уколико постоји износи 50 KM . Уколико објекат неће користити комуналну и канализациону инфраструктуру коју одржава комунално предузеће, комунална сагласност кошта 85,47 KM . Електро сагласност и прикључак струје уловљени су предвиђеном инсталисаном снагом

Процедуре издавања грађевинских дозвола су важна ставка када се ради о покретању или проширењу производње или друге дјелатности. Сагледавајући последњих 10 грађевинских дозвола које је издала административна служба општине Милићи видљиво је да је 8 захтјева рјешено позитивно док су два захтјева одбачена закључком због неиспуњавања услова. Просјечно вријеме издавања грађевинске дозволе на посматраном узорку износи 101,75 дана. Најкраће вријеме издавања дозволе било је 3 дана а најдуже 216 дана. Рок издавања не зависи само од рада службе већ и од ажурности странке у достављању потребне документације. Унапређење процедуре издавања и скраћење рокова је једна од приоритетних активности .

Трошковима треба додати наведене комуналне и електросагласности као и трошкове претварања пољопривредног у грађевинско земљиште .

4. Подршка пословању предузетника

У занатско предузетничкој дјелатности доминирају субјекти који запошљавају до 3 запослена лица, са релативно малом економском моћи ткз. мали предузетници, који под утицајем опште глобализације економске кризе и све већег присуства великих трговачких ланаца, имају проблема са наплатом потраживања, високим режијским трошковима, нелојалном конкуренцијом и радом на црно.

Уз подршку ресорног Министарства, активирана је Комора Републике Српске, која заступа интересе предузетника. Комора је покренула низ иницијатива за измјене одређених законских и подзаконских рјешења, у циљу побољшања услова пословања предузетника

Један од најзначајнијих резултата реформе регистрације је формирање Регистра предузетника. Израдом апликације за потребе Регистра који је омогућено јединицама локалне самоуправе повезивање, унос и преглед података који се односе на регистрацију и измјену података предузетника. На овај начин су сви регистри са локалног нивоа, кроз кориштење исте апликације, увезани са централним регистром у Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге – АПИФ.

У наредном периоду потребно је да јединица локалне самоуправе одреди висину комуналне таксе, на основу доношења одлуке о смањењу износа појединих комуналних такси за предузетнике, која је одређена на основу Закона о комуналним таксама. Привредна друштва, за разлику од предузетника нису ослобођена од плаћања комуналне таксе у првој години пословања, ако први пут покрећу дјелатност. С тим да се годишње оснује 2-3 привредна друштва потребно је смањити или укинути комуналну таксу за прву годину као што је случај у предузетништву.

У занатско-предузетничкој дјелатности посебну пажњу треба посветити старим занатима. Циљ је да се укаже на занате који имају дугу традицију а који нису заступљени на подручју општине Милићи- као што је обућар, часовничар, стаклар, хемијско чишћење, а имају производе који су тржишно интересантни и потребни. Из тог разлога грађани своје потребе за овим услугама морају задовољити на подручју других општина, која већ имају регистроване ове занате. Зато је веома битно обезбиједити и дати подстицај дефицитарним занимањима, првенствено ради запошљавања и самозапошљавања, као и већег задовољства грађана а са друге стране прилива средстава и кружења новчаних токова у општини Милићи. Развој традиционалних заната не доприноси само развоју привреде, повећању прихода и запослености већ и самом развоју амбијента градске средине .

Влада је 2011. године усвојила „Студију очувања старих заната у Републици Српској, са препорукама за њихово очување“, која садржи предлоге мјера за очување старих заната, креирање нових радних мјеста и стварање нових радних мјеста и стварање производа намијењених јачању туристичке понуде.

На нашој општини регистрован је један предузетник који се бави старим занатом- ковач. Важно је напоменути да измјеном и допуном Закона о занатско-предузетничкој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“ 44/16) предузетницима је дозвољено обављање спољнотрговинског пословања, за матичну и за његове издвојене јединице, чиме су предузетници већим дјелом изједначени са привредним друштвима. У 2018. години један предузетник је извршио промјену обавања дјелатности у спољнотрговинску, чије је основно занимање трговина робом од метала бојама и стаклом.

Поред тога, Правилником о начину полагања мајсторског испита, предвиђен је поступак сертификавања предузетника, који обављају дјелатност које се сматрају старим и умјетничким занатима и домаћом радности

Подршку је потребно формулисати кроз даљи наставак реформи у вези са пословањем, едукацијом, финансијским подстицајима (бесповратна средства и пореске олакшице) и промоцијом ове области.

Наставак активности на укључивању предузетничког учења у све видове образовања.

Потребно је обезбиједити успостављање континуиране комуникације између сектора привреде и сектора образовања, повећање учешћа и квалитета практичне наставе у образовном систему, прилагођавање уписне политике потребама индустрије, промовисање средњих стручних школа и уписа за занатска занимања, спровођење програма додатног образовања, оспособљавање и додатну обуку за знањима која су тражена, иницирање образовања на свим нивоима у привредним друштвима, посебно у вјештинама и знањима која захтијевају инвеститори, унапређење образовног система у складу са потребама привреде, побољшања калитета тржишта рада. У 2017. години Општина Милићи је на основу повратних информација истакнутих привредних субјектата на нашој општини, донијела одлуку о стипендирању ученика чије занимање се сматра да ће бити неопходно привреди у наредном периоду. Стипендирана занимања су Шумарство и обрада дрвета- столар 17 стипендија и Техничар информационих технологија 24 стипендије

У склопу подршке треба наставити са олакшавањем бирократских процедура приликом регистрације и издавања грађевинских дозвола . Такође потребно је наставити са активностима увођења олакшица за пословање .

У смислу подршке пословања привреде треба пружати помоћ у смислу заједничке презентације привреде од стране општине. Такође општина користећи добре односе са Владом и Министарствима треба да иницира састанке преко дипломатских представништава у смислу да она треба да обављају и послове промоције привреде и повезивања наших и привредника из земаља гдије се предстваништва налазе. Нудити производе домаће привреде и организовати пословне вечери .

5. Подршка развоју предузетништва жена

Предузетништво жена је битно за укупан економски развој и за улогу жене у локалној заједници. Учешће жена у привреди Републике Српске је видљиво у укупном броју запослених, учешће жена је око 40%. Учешће жена на подручју наше општине је 36,60% у укупном броју предузетника, што је веома повољано .

Формирани су Савјети за женско предузетништво. Такође, Министарство је реализовало пројекат „Подршка женском предузетништву у Републици Српској“.

У наредном периоду ће се усвојити Стратегија развоја предузетништва жена Републике Српске до 2020. године.

Потребно је планирати бесповратна средства за подршку предузетништва жена, која су неопходна за пројекте едукације и промоције женског предузетништва (конференције, изложбе, округли столови, семинари и др.).

6. Подршка промоцији предузетништва

У наредном периоду је веома важно радити на промоцији МСПП са подручја општине Милићи, њиховом повезивању са другим МСП у окружењу и у ЕУ, уз подршку за учешће МСП на сајмовима и другим манифестацијама.

У циљу обезбјеђења чланства у европској мрежи предузетништа (EEN), конзорцијум из Републике Српске је израдио пројектну документацију и аплицирао за чланство у овој асоцијацији.

EEN представља комплексан сет инструмената за подршку развоју предузећа:

- лакшег проналажења пословних партнера из ЕУ;
- успостављања пословне сарадње са институцијама и организацијама у ЕУ;
- учествовања на тендерима у ЕУ;
- лакшег приступа информацијама о правним регулативама и стандардима ЕУ;
- добијања информација о програмима подршке;
- подизања свијести о значају иновативности и могућности трансфера технологије и повећања конкурентности;
- информисања о могућностима тржишта ЕУ;
- информисања о домаћим истраживачко-технолошким развојним могућностима.

Сви услови пословања у општини те промоција привредних потенцијала морају се уградити кроз измјене на сајту општине Милићи .

7. Побољшање приступа МСПП финансијама

У протеклом периоду за МСПП у Републици Српској су били доступни разни подстицаји из различитих извора, из републичког и локалних буџета и кроз кредитне и гарантне линије Инвестиционо-развојне банке и Гарантног фонда Републике Српске.

Буџетом Општине Милићи за 2017. годину планирана су средства за развој занатства и мале привреде, запошљавање нових радника и samozapošljavanje у производним, занатским и услужним дјелатностима у износу од 25.000 КМ. Расписан је Јавни позив за додјелу поменутих субвенција. Висина појединачне субвенције износила је је 3.700 КМ за дефицитарна занимања, а 2.700 КМ за остала занатска занимања као и за и ново запошљавање радника.

Додјелена средства, су за резултат имала регистровање седам нових предузетничких дјелатности у области занатства, смањење рада на црно, повећање запослености, и утицала на стварање и побољшање предузетничког окружења.

У наредном периоду потребно је, у складу са Законом о развоју МСП и другим прописима, обезбиједити бесповратна средства за МСПП из различитих извора. Потребно је континуирано радити на побољшавању услова и додјели средстава за МСПП кроз кредитне и гарантне линије Инвестиционо-развојне банке Републике Српске и Гарантног фонда Републике Српске и донаторска средства.

Такође дати већа појединачне субвенције од стране Општине Милићи предузетницима-занатлијама да би се регистровале дјелатности чије услуге су неопходне на подручју општине, и то кроз програме образовања одраслих, субвенције за куповину основног средства, субвенције за уплату обавеза по основу доприноса на годишњем нивоу и слично.

VII – ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ СТРАТЕГИЈЕ

У складу са визијом и стратешким циљевима развоја МСПП у периоду 2018 – 2023. година, очекивани ефекти спровођења Стратегије су сљедећи:

- Повећано учешће МСП у БДП;
- Повећано учешће МСП у укупном извозу;
- Повећан број новоотворених МСП и предузетника (посебно младих и жена);
- Повећан удио МСП и предузетника из производних дјелатности у укупној секторској структури МСП и предузетника у општини Милићи;
- Повећан број запослених у МСП
- Предузетничко учење интегрисано у све видове образовања;
- Успостављен процес полагања мајсторског испита;
- Повећан број жена предузетника и њихових удружења;
- Повећана иновативност МСП;
- Стабилизовано пословање предузетника;
- Очувани стари занати;
- Повећан број чланица кластера;
- Повећан број МСП са успостављеним системом квалитета;
- Успостављен систем Анализе потреба за обуком;
- Успостављен Предузетнички портал општине Милићи;

VIII – АКЦИОНИ ПЛАН

Акциони план за развој конкурентности малих и средњих предузећа и предузетништва, са прегледом развојних пројеката и мјера, саставни је дио ове Стратегије.

**АКЦИОНИ ПЛАН СТРАТЕГИЈЕ ЗА РАЗВОЈ
МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА**

Стратешки циљ	ЈАЧАЊЕ ОДРЖИВОСТИ И КОНКУРЕНТНОСТИ МСПП
Специфични циљ	Оптимизација и унапређење степена искоришћености постојеће и изградњи нове пословне инфраструктуре
Назив пројекта	Израда пројектних приједлога за обезбјеђивање средстава за израду пројектно планске документације индустријских зона у општини Милићи
Циљ пројекта	Циљ пројекта је да се у најкраћем могућем временском периоду изради пројектно планска документација у првом реду студија изводљивости. На овај начин створили би се предуслови за развој и изградњу зоне а самим тим и привлачење и долазак инвеститора, развој предузетништва и сектора МСПП и отварање нових радних мјеста. Све то заједно ће резултирати укупним развојем општине.
Кратак опис пројекта	1. Неопходно је прецизно сагледати до сада урађену (постојећу) пројектно-техничку документацију и утврдити шта још од документације треба припремити; Прецизирати коме, на који начин и у којим роковима носиоци појединих активности достављају информације надлежном органу, односно институцији о току реализације активности и коме су одговорни.
Надлежна институција /организација/ тијело за спровођење пројекта	Начелник општине
Носиоци пројекта	Одјељење за финансије привреду и друштвене дјелатности у сарадњи са осталим службама општине које се могу дотичати овог пројекта
Активности на пројекту	У постојеће индустријске зоне потребно је спровести следеће активности: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ажурирати припремљену пројекатну апликацију 2. Обезбедити средства за суфинансирање пројекта 3. Аплицирати пројекат када се буде указала прилика на неком од позива 4. Припремити неопходне податке за реализацију 5. Имплементирати пројекат
Трајање пројекта/рок за извршење (према фазама, у мјесецима)	Двије године
Потребни ресурси	Људски, технички и финансијски.
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	За реализацију пројекта потребна су финансијска средства у износу

	од 40.000.000 KM. Прецизан податак о потребним средствима за реализацију пројекта ће бити познат тек након избора пројектанта.
Очекивани резултати пројекта	Створени предуслови за развој и изградњу пословне зоне општине Милићи.
Индикатори	Уговор са донатором о суфинансирању пројекта израде документације.
Процјена ризика	Немогуће гарантовати успјех али се уз ангажман на изради и лобирању може реализовати пројекат
Евалуација	На крају календарске године направиће се пресјек урађеног

Стратешки циљ	УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИСТУПА НОВИМ ТРЖИШТИМА
Специфични циљ	Обезбијеђивање континуиране подршке МСПП за излазак на нова тржишта
Назив пројекта	Пружање подршке за излазак на нова тржишта
Циљ пројекта	Циљ пројекта је увођење нових пракси које ће омогућити подршку привреди општине за излазак на нова тржишта . Пројекатће се реализовати кроз двије активности . 1. Субвенције и подршка привреди за излазак на сајмове 2. Организација пословних сусрета путем дипломатских представништава.
Кратак опис пројекта	Прва активност би се реализовала преко служби општине а у сарадњи са привредом гдије би дата подршка привреди за излазак на два сајма у току године изразличитих бранши. Подршка би се огледала у закупу штандова, Изради промо материјала, субвенцији трошкова излагања. Друга активност реализовала би се преко Начелника општине на начин да у контакту са нашим и страним амбасадама обезбиједи организацију пословних сусрета на којима ће бити представљани привредни потенцијали општине и гдје ће се састајати наши и страни привредници у циљу остваривања пословне сарадње.
Надлежна институција/ организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи – Начелник општине
Носиоци пројекта	Начелник општине и Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности.

Активности на пројекту	1. -пријава заинтересованих привредника за субвенције за учешће на сајмовима . - дефинисање врсте субвенције и сајмова на којим ће привредници изражавају интерес да учествују - реализација договорених активности 2. - Активности начелника на постизању договора за пословне сусрете привредника преко дипломатских представништава. - Обавјештавање привредника о термину и могућности за учешће - Реализација пословних сусрета.
Трајање пројекта/рок за извршење	Током читавог периода имплементације стратегије
Потребни ресурси	Стручни кадар, штампање публикација, материјала и брошура
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	40.000 КМ Извори: Општина и други извори.
Очекивани резултати пројекта	Повећање конкурентности МСПП, кроз отварање нових тржишта. Повећање БДП-а
Индикатори	Број реализованих сајмова Број реализованих пословних сусрета
Процјена ризика	Незаинтересованост привредника. Средњи ниво ризика.
Евалуација	Према фазама у процесу реализације пројекта.
Стратешки циљ	ЈАЧАЊЕ ОДРЖИВОСТИ И КОНКУРЕНТНОСТИ МСПП
Специфични циљ	Стимулисање пословног удруживања и креирања ланаца вриједности
Назив пројекта	Јачање кластера дрвопрераде и шумарства.
Циљ пројекта	Искуство земаља у окружењу нам говори да је кластеризација један од модела успјешног привредног развоја и да се спроводи путем географског или гранског груписања производних и услужних дјелатности као и образовних, локалних или државних институција и сл. Повезивање предузећа у Кластер омогућује свим учесницима, а посебно малим и средњим предузећима: - проширење тржишта, - раст продуктивности, - предност при изласку на тендере, - приступ фондовима за развој и повољнијим кредитима, - заједничко улагање у развој, - равноправан – партнерски однос у склапању уговора са домаћим и инопартнерима,

	<ul style="list-style-type: none"> - снижавање трошкова за обуку, - маркетиншко дјеловање, - усаглашавање и увођење стандарда.
Кратак опис пројекта	<p>Један од најзначајнијих разлога због којег региони треба да размишљају и раде на кластерима је конкурентска предност на глобалном тржишту. Излазак на тржиште је омогућен свакоме ко задовољава захтјеве тог тржишта. Мала и средња предузећа, па чак и велика предузећа, најчешће нису у стању да самостално испуне све те захтјеве. Управо због тога предузећа теже да се лоцирају једна близу других, укључујући и конкуренте, зато што су предности спољне економије и приступа раду и знању важније од недостатака таквог удруживања, нпр. да конкуренти могу открити њихове пословне тајне или производну технологију. Активности на оживљавању рада кластера су већ предузете. Потребно је извршити формализацију регистрације код суда, рјешити имовинске проблеме везане за простор који је донаторским средствима уређен за потребе канцеларије. Пројектом треба радити на заједничком наступу на сајмовима, писању пројеката те рјешавању заједничког проблема око снабдјевања сировином...</p>
Надлежна институција /организација/ тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи – Начелник општине
Носиоци пројекта	Општина Милићи – Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности . Службеници од раније укључени на пројекту везаном за оживљавање кластера .
Активности на пројекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формализација регистрације кластера 2. Подизање свијести о значају кластеризације 3. Рјешавање имовинско правних односа везаних за обезбијеђивање канцеларије 4. Обезбијеђивање буџета за рад кластера 5. Заједнички наступи на сајмовима 6. Рјешавање проблема везаног за снабдјевање сировином кроз покретање иницијатива ка Шумама и Министарствима. 7. Писање пројеката према фондовима ЕУ за опремање обезбијеђивање стандарда и унапређење производње.
Трајање пројекта/рок за извршење	Кроз свих 5 година
Потребни ресурси	Стручни кадар,
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	250.000 КМ Извори: Општина, Републичка агенција за развој малих и средњих предузећа.

Очекивани резултати пројекта	<p>Кластери имају за циљ обједињавање на хоризонталној и вертикалној основи различитих субјеката понуде, производа и услуга, како би се повећала додатна вриједност њиховог заједничког производа.</p> <p>Резултат успостављања и развоја кластера су значајни ефекти који позитивно утичу и на предузећа у кластеру и на цијели регион где се кластер налази:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нижи трошкови пословања, набавка се врши на нивоу кластера што подразумјева нижу цијену и јефтинији транспорт за значајно повећане количине материјала, опреме, дијелова итд., - смањење залиха материјала јер се успостављају чврсте везе са добављачима на нивоу кластера, - повезивање и ангажовање, на нивоу кластера, агенција и предузећа за пружање специјализованих и уобичајених услуга (маркетиншке, књиговодствене, консултантске, стручне и друге услуге) што смањује трошкове предузећима учесницима кластера, - нижи трошкови развоја нових производа и услуга (на примјер: група предузећа пројектује и развија алате за потребе друге групе предузећа унутар кластера који појединачно или у цјелини развијају производни процес, а трећа група предузећа ради на паковању, дизајну, каналима дистрибуција итд.), - дифузија технологија (размена техничко-технолошких знања и информација), - излазак на инострану тржишта, проширење тржишта и прилике за нове пословне везе (наступ на тржишту као кластер омогућава повољније услове склапања уговора, заузимања већег тржишта, повећану конкурентност.), - могућност извођења већих инвестиционих и развојних пројеката у региону (било који развојни пројекти на нивоу региона се лакше изводе када велики број предузећа заједно учествује у извршењу), - приступ фондовима (кластери имају предност приликом финансирања из различитих фондова), - повољнији кредити (кластери могу добити повољније кредите него мала и средња предузећа појединачно). - повећање броја радних мјеста, - већа разноликост процеса, производа и врста рада. - Милићи би могли постати регионални центар када се ради о дрвопреради интезивирањем рада кластера и успостављањем центра за обуку уз раст дрвопрерађивачке индустрије.
Индикатори	1. Идентификовати могућност успостављања кластера у општини:

	<ul style="list-style-type: none"> - Идентификовати потенцијал за успостављање кластера - Начинити моделе и мапе системских веза - Процијенити себе у односу на друге општине и у односу на конкуренте. <p>2. Активности на успостављању кластера:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уколико на нивоу општине постоји критична концентрација предузећа успоставити кластер асоцијације. - Учинити формалним постојеће комуникационе канале. - Унапредити сарадњу међу предузећима – развој мрежа.
Процјена ризика	<p>Мали број савјетодаваца, недовољно информисани МСПП, неспремност МСПП да прихватају нова знања, вјештине и технологије и сл.</p> <p>Средњи ниво ризика.</p>
Евалуација	На крају сваке године реализације пројекта.

Стратешки циљ	УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИСТУПА ИЗВОРИМА ФИНАНСИРАЊА
Специфични циљ	Унапређење способности МСПП за приступ различитим изворима финансирања.
Назив пројекта	Регистрација предузетника из области пољопривредне производње на подручју општине Милићи.
Циљ пројекта	Регистрација производних дјелатности у пољопривреди
Кратак опис пројекта	Општина Милићи, поред рудног и шумског потенцијала, располаже и пољопривредним земљиштем као потенцијалом. Пројектом би се подстицала регистрација произвођачких дјелатности у пољопривреди код економски стабилнијих произвођача. На овај начин озбиљнији произвођачи били би спремни да користе ИПАРД средства када она буду доступна за БиХ.
Надлежна институција /организација/ тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи – Начелник општине

Носиоци пројекта	Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности
Активности на пројекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Информисање пољопривредника о предностима овакве регистрације. 2. Израда базе података пољопривредника који би могли имати корист од регистрације дјелатности 3. Активирање донатора (УНДП) за подршку пројекту 4. Субвенционисање регистрације
Трајање пројекта/рок за извршење	9 мјесеци.
Потребни ресурси	Стручни кадар, простор за спровођење едукација, штампани материјал
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	20.000 КМ Извори: Општина, УНДП.
Очекивани резултати пројекта	Очекивани резултати пројекта: <ol style="list-style-type: none"> 1. Повећање броја предузетника; 2. Стварање могућности за извоз пољопривредних производа са вишим степеном финализације, а самим тим остварењем већег извоза, али и добити. 3. Отварање нових радних мјеста и смањење незапослености
Индикатори	Повећа број предузетника у пољопривредној дјелатности за нових 15 . Отворено нових 20 радних мјеста У склопу регистрације њих 10 се регистровало за могућност извоза
Процјена ризика	Мали број савјетодаваца, недовољно информисани МСПП, неспремност МСПП да прихватају нова знања, вјештине и технологије и сл. Средњи ниво ризика.
Евалуација	На крају реализације пројекта

Стратешки циљ	РАЗВОЈ И ПРОМОЦИЈА ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИШТВА ЖЕНА, ПРЕДУЗЕТНИШТВА МЛАДИХ И СОЦИЈАЛНОГ ПРЕДУЗЕТНИШТВА
Специфични циљ	Политика и инструменти за подршку женском предузетништву, предузетништву младих и социјалном предузетништву.
Назив пројекта	Самозапошљавање за младе – Млади предузетник и школа малог бизниса
Циљ пројекта	Циљ овог пројекта је да се кроз обуку младих за предузетништво и финансирање бизнис идеја, развије омладинско предузетништво и пружи подршка samozapošljavanju и смањењу незапослености младих. Програмом је предвиђено да се млади обуче за покретање ивођење малог бизниса.
Кратак опис пројекта	Проблеми младих и њиховог запошљавања наведени су као приоритети у стратешким документима на свим нивоима одлучивања који дјелују у сектору запошљавања, али стиче се утисак да шира јавност није довољно информисана о проблемима са којим се сусреће ова популација. Незапослености, а поготово незапослености младих, мора се дати далеко већи приоритет на свим нивоима управљања и одлучивања, па ће пројекат кроз своје активности допринијети стварању услова за запошљавање младих.
Надлежна институција /организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи
Носиоци пројекта	Општина Милићи – Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности
Активности на пројекту	Организациона и финансијска подршка од стране Општине Милићи у припреми бизнис планова за покретање сопственог бизниса. Учесници пројекта ће добити прилику да стекну знања која се тичу креирања пословне стратегије и пословног плана, организовања малог бизниса, области пореза и других обавеза према држави, процедуре покретања бизниса. Пројекат ће се реализовати кроз партнерства са организацијама које организују овакве тренинге и активности за младе (Пријатељи Сребренице, ОСМ ...)
Трајање пројекта/рок за извршење	2 мјесеца на годишњем нивоу
Потребни ресурси	Стручни кадар, простор за спровођење едукација, штампани материјал.

Финансијски план за реализацију програма/пројекта	2500 КМ Извори: Општина, Пријатељи Сребренице...
Очекивани резултати пројекта	- Унапређење приступа младих услугама јавних служби за запошљавање, посебно њиховим активним мјерама на тржишту рада; - Подршка запошљавању младих кроз сарадњу са приватним агенцијама за посредовање при запошљавању и другим актерима; - Подизање свијести и информисање шире јавности о питањима младих. - Овладавање вјештинама о предузетништву, јачање предузетничког духа
Индикатори	Број обучених младих људи
Процјена ризика	Мали број савјетодаваца, недовољно информисана незапослена лица, неспремност да прихватају нова знања, вјештине. Мали ниво ризика.
Евалуација	Према фазама у процесу реализације пројекта.

Стратешки циљ	ЈАЧАЊЕ ОДРЖИВОСТИ И КОНКУРЕНТНОСТИ МСПП
Специфични циљ	Јачање иновативности МСПП
Назив пројекта	Обука предузетника у промоцији и кориштењу ИТ технологија
Циљ пројекта	Циљ пројекта „Промоција и кориштење ИТ технологија“ је да се власницима, менаџерима МСПП информација о новим јефтним и ефикасним моделима промоције производа и предузећа, кориштењем савремених технологија, друштвених мрежа...
Кратак опис пројекта	Овај пројекат је усмјерен ка освјешћивању предузетника о значају промоције, могућностим ширења тржишта и допирања до купаца који немају довољно информација о понудама, цијенама ... Кориштење нових технологија у многе поједностављује, појефтиније и унапређује пословање како за промоцију тако и за боље управљање технологијама, ресурсима, или кадровима. Посебна знања као што су : - Е-трговина и Интернет страница: Покренути Интернет страницу као маркетиншки и продајни алат. Користити Интернет како би пронашли клијенте и понудили им своје производе или услуге

	- Брендирање: Развој и изградња властитог бренда (укључујући и основни састав идентификације); дизајн/припрема основних промотивних материјала како би се досегло до циљаног клијента.;
Надлежна институција/ организација /тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи- Начелник општине
Носиоци пројекта	Одјељење за финансије привреду и друштвене дјелатности
Активности пројекта	1. Организација едукације (обезбијеђивање еминентних предавача, дефинисање учесника, логистичка и финансијска подршка за провођење) 2. Провођење едукације
Трајање пројекта/рок за извршење	1 мјесец на годишњем нивоу
Потребни ресурси	Стручни кадар, простор за спровођење едукација, штампани материјал.
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	5000 КМ Извори: општина и други извори
Очекивани резултати пројекта	Стицање теоријско-аналитичких и примјењених знања из области кориштења нових технологија за промоцију и пословање.
Индикатори	Повећање алтернативних (додатних) извора прихода у сектору МСПП; повећање производње и продаје нових производа, широк спектар квалитетних производа и сл.
Процјена ризика	Мали број савјетодаваца, недовољна информисаност незапослених лица, неспремност да прихватају нова знања и вјештине. Низак ниво ризика.
Евалуација	Према фазама у процесу реализације пројекта.

Стратешки циљ	КОНТИНУИРАНИ РАЗВОЈ ЉУДСКИХ РЕСУРСА
Специфични циљ	Подршка развоју образовања за предузетништво
Назив пројекта	Како направити Бизнис план
Циљ пројекта	<p>Повећање запослености незапослених лица и посебно угрожених категорија на тржишту рада (старије особе, особе са инвалидитетом, дугорочно незапослени, млади, високошколовани, жене).</p> <p>Један од најчешће коришћених термина у пословању, било да се ради о предузетницима, малим и средњим предузећима и предузетништву, јесте Бизнис план. Основни циљ овог пројекта је израда бизнис плана која подразумева квантитативно дефинисање намјераних активности предузећа у наредном периоду, анализу потребних ресурса за реализацију дефинисаног циља, сагледавање потенцијалних препрека и стварних могућности предузећа да се реализује планирани циљ, као и разматрање могућих ефеката на будући економски положај предузећа.</p>
Кратак опис пројекта	Квалитетан бизнис план је основа сваког успјешног посла. На курсу, корак по корак, предавачи пролазе кроз све маркетиншке, менаџерске и финансијске аспекте израде бизнис плана.
Надлежна институција/ организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи- Начелник општине
Носиоци пројекта	Одјељење за финансије привреду и друштвене дјелатности
Активности на пројекту	Обука полазника да овладају вјештинама самосталне израде и анализе бизнис плана уз преношење знања, неопходних за израду бизнис плана.
Трајање пројекта/рок за извршење	5 дана (35 часова) на годишњем нивоу.
Потребни ресурси	Стручни кадар, простор за спровођење едукација, штампани материјал.
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	5000 КМ Извори: Општина и други извори.
Очекивани резултати пројекта	Бизнис план утврђује тренутну позицију предузећа. Израда бизнис плана је развојни процес тестирања почетне пословне идеје, оцјене њених реалних бизнис шанси у тржишном окружењу, пројекције реализације и начина остварења.

	<p>Бизнис план је документ који служи као стандард са којим се могу поредити текући резултати након што је посао стартовао. Редовно поређење планираних и остварених активности дозвољава МСПП да идентификујете проблеме прије него што постану нерјешиви. Редовно поређење и корективне акције помажу МСПП да одрже посао на жељеном путу, ка остварењу постављеног циља.</p> <p>Бизнис план је неопходан документ сваком предузетнику, уколико жели да позајми капитал на тржишту. Добро урађен бизнис план је најсигурнија гаранција способности МСПП да управља идејом. Бизнис план је значајан фактор који битно одређује одлуку да ли ће МСПП бити одобрена средства која траже.</p>
Индикатори	Број новозапослених лица.
Процјена ризика	Мали број савјетодаваца, недовољна информисаност незапослених лица, неспремност да прихватају нова знања и вјештине. Низак ниво ризика.
Евалуација	Према фазама у процесу реализације пројекта.

Стратешки циљ	УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВНОГ ОКРУЖЕЊА
Специфични циљ	Унапређење ефикасности провођења административних поступака
Назив пројекта	Унапређење процеса регистрације предузећа и издавања дозвола уз смањење парафискалних намета .
Циљ пројекта	Унаприједити и поједноставити процесе регистрације и издавања дозвола уз олакшавање услова пословања . За свају појединачну процедуру направити анализе и унаприједити процесе како би се допринејело олакшавању пословања .
Кратак опис пројекта	Прва активност у пројекту је детаљна анализа процедура у свим битним сегментима везаним за регистрацију и пословање предузетника. У склопу пројекта укључено је и усвајање позитивних пракси из напреднијих заједница које имају боље процедуре које су прилагодљиве и примјениве у општини Милићи . Све појединачне процедуре од поједностављивања и скраћења времена регистрације (водичи), издавања грађевинске дозволе, олакшања парафискалних намета ... биће третиране пројектом

Надлежна институција /организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи – Начелник општине
Носиоци пројекта	Општина Милићи- Одјељење за финансије, рпивреду и друштвене дјелатности
Активности на пројекту	- Анализа свих процедура важних за регистрацију и пословање предузетника (регистрациј, издавање грађевинске дозволе, издавање еколошке дозволе, таксе...) - Упознавање са примјерима добре праксе у општинама и градовима који су направили искорак у унапређењу предметних процедура - Унапређење процедура у општини Милићи
Трајање пројекта/рок за извршење	1 мјесец на годишњем нивоу.
Потребни ресурси	Стручни кадар, штампани материјал.
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	1 000 КМ Извори: Општина и други извори.
Очекивани резултати пројекта	Повећање запослености незапослених лица . Повећање броја предузетника, ефикаснија локална управа
Индикатори	Скраћење времена издавања дозвола, Смањење трошкова пословања, повећан број запослених
Процјена ризика	Законска ограничења, намети виших инстанци, Ниво ризика средњи
Евалуација	Према фазама у процесу реализације пројекта.

Стратешки циљ	РАЗВОЈ И ПРОМОЦИЈА ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИШТВА ЖЕНА, ПРЕДУЗЕТНИШТВА МЛАДИХ И СОЦИЈАЛНОГ ПРЕДУЗЕТНИШТВА
Специфични циљ	Политика и инструменти за подршку женском предузетништву, предузетништву младих и социјалном предузетништву.
Назив пројекта	Развој предузетништва – „Женско предузетништво“.
Циљ пројекта	Задржавање жена и младих на селу, равномјернији развој мјесних заједница, подситцање одрживог руралног развоја.

Кратак опис пројекта	Пројекат „Развој предузетништва – Женско предузетништво” ће бити реализован са циљем давања подршке јачању капацитета предузећа које воде жене, подршке Старт-уп фирмама које оснивају жене млађе од 30 година и старије од 50 година. Досадашње искуство је показало да само обука, па чак ни финансијска подршка нису довољни да се постане успјешна предузетница. Учешћем у пројекту младе предузетнице ће добити додатну едукацију са циљем побољшања њихових предузетничких вјештина и повећања шанси за успјех и конкурентност предузећа које воде жене.
Надлежна институција /организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи.
Носиоци пројекта	Општина Милићи, Одјељење за финансије, рпивреду и друштвене дјелатности .
Активности на пројекту	Методологија обуке подразумијева два дводневна семинара (на теме: развој предузетничких вјештина, рачуноводствене процедуре и развој тржишта), приступ учењу кроз рад и подршку ментора (успјешних и искусних предузетница). Полазницама је на основу практичних искустава обезбијеђена обука како да воде бизнис, и како да се супротставе изазовима током прве године вођења бизниса.
Трајање пројекта/рок за извршење	4 дана (32 часа) на годишњем нивоу.
Потребни ресурси	Стручни кадар, простор за спровођење едукација, штампани материјал.
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	10.000 КМ Извори: Општина и други извори.
Очекивани резултати пројекта	Повећање броја запослених жена.
Индикатори	Број обучених жена предузетника.
Процјена ризика	Мали број савјетодаваца; недовољна информисана незапослена лица, неспремност да прихватају нова знања, вјештине. Низак ниво ризика.
Евалуација	Према фазама у процесу реализације пројекта.

Стратешки циљ	УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВНОГ ОКРУЖЕЊА
Специфични циљ	Унапређење промоције и информисања локалне привреде путем општинског сајта и преко других видова промоције
Назив пројекта	Унапређење сајта општине Милићи у смислу информација и промоције за сектор МСПП.
Циљ пројекта	Овај пројекат је намијењен како мјера промоције привредних потенцијала и бољег информисања о условима пословања у општини Милићи .
Кратак опис пројекта	Важно је да преко сервиса какав је сајт општине стоје информације везане за регистрацију и услове пословања. Поред овог информативног дијела сајт би био унапређен за промотивни дио који би промовисао привредне потенцијале и привреду општине користећи и напредне програме као што су ГИС мапе али и промо филм о привредним потенцијалима општине ... Преко сајта давале би се и информације о подстицајима који се дају за привреду од стране Владе или Министарстава као и о јавним позивима које објављују донатори
Надлежна институција /организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи – Начелник општине
Носиоци пројекта	Општина Милићи, - Одјељење за финансије, привреду и друштвене дјелатности.
Активности на пројекту	<ul style="list-style-type: none"> - Анализа постојећег сајта - Упознавање са позитивним праксама других јединица локалне самоуправе - Упознавање привредника о субвенцијама, подстицајима и јавним позивима намјењеним привреди. - Обезбијеђивање финансијских ресурса и потребних података - Унапређење сајта
Трајање пројекта/рок за извршење	4 мјесеца на годишњем нивоу.
Потребни ресурси	Стручни кадар, простор за спровођење едукација, штампани материјал.
Финансијски план за реализацију	5.000 КМ Извори: Општина, УНДП

програма/пројекта	
Очекивани резултати пројекта	Повећање информисаности и конкурентности МСПП;
Индикатори	Повећање испуњености критерија за БФЦ
Процјена ризика	Низак ниво ризика.
Евалуација	Према фазама у процесу реализације пројекта.

Стратешки циљ	КОНТИНУИРАНИ РАЗВОЈ ЉУДСКИХ РЕСУРСА
Специфични циљ	Унапређење квалитета радне снаге
Назив пројекта	Јачање рада центра за доквалификацију и преквалификацију .
Циљ пројекта	Унапређење рада центра у смислу побољшања опремљености и унапређења сарадње са привредом пратећи захтјева привреде у смислу обучености и нивоа знања .
Кратак опис пројекта	Пројекат би се бавио покретањем и унапређењем рада центра за доквалификацију и преквалификацију у оквиру СШЦ Милутин Миланковић Милићи . Јачање би се огледало кроз боље опремање центра, обуке запослених и успостављања сарадње са привредом у циљу артикулисања потреба и захтјева за степеном и квалитетом оспособљавања и развојем сарадње у обуци кадрова .
Надлежна институција /организација/тијело за спровођење пројекта	СШЦ Милутин Миланковић
Носиоци пројекта	СШЦ Милутин Миланковић и општина Милићи
Активности на пројекту	<ul style="list-style-type: none"> - Покретање центра - Обука инструктора - Аплицирањ пројеката за опремање центра и субвенционисање обуке - Успостава механизма сарадње са привредом у сврху побољшања квалитета обуке и развоја сарадње. - Унапређење референци центра - Организација ученичке задруге
Трајање пројекта/рок за извршење	У току читавог периода имплементације стратегије
Потребни ресурси	Стручни кадар,
Финансијски план за	200.000 КМ

реализацију програма/пројекта	Извори: Општина и други извори.
Очекивани резултати пројекта	- Смањење трошкова обуке радне снаге за привреду - Унапређен систем образовања и оспособљавања кандидата - Унапређен рад школе - Смањење броја незапослених
Индикатори	Број кандидата који су прошли обуку
Прцјена ризика	Средњи ниво ризика.
Евалуација	Према фазама у процесу реализације пројекта.

Стратешки циљ	КОНТИНУИРАНИ РАЗВОЈ ЉУДСКИХ РЕСУРСА
Специфични циљ	Обука пољопривредника за кориштење ИПАРД програма
Назив пројекта	Обука пољопривредних газдинстава у кориштењу ИПАРД средстава
Циљ пројекта	Упознавање полазника програма са основним начелима изахтјевима ИПАРД програма. ИПАРД програм је предприступни механизам подршке намјењен земљама кандидатима за улазак у ЕУ. Ипард се примарно бави развојем пољопривредне производње, достизањем стандарда и пракси пољопривредне производње у ЕУ. Унапређењем ланаца вриједности у пољопривреди .
Кратак опис пројекта	Пољопривредници би се упознали са условима кориштења средстава, елементима апликације, те процедурама при аплицирању, висини средстава и терминима објаве позива .
Надлежна институција /организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи ,
Носиоци пројекта	Општина, Савјетодавна служба за пољопривреду
Активности на пројекту	-Организација едукације (обезбјеђивање финансија, простора, предавача и учесника) - Провођење едукације
Трајање пројекта/рок за извршење	1 мјесец на годишњем нивоу.
Потребни ресурси	Стручни кадар, простор за спровођење едукација, штампање за публикавање материјала и брошура.
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	5.000 КМ

	Извори: Општина и други извори.
Очекивани резултати пројекта	- Повећан степен свијести и знања о ИПАРД програму код пољопривредника - Боља информисаност о изворима финансирања
Индикатори	- Број одржаних едукација - Број пољопривредника присутних на едукацијама
Процјена ризика	Низак ниво ризика.
Евалуација	Према фазама у процесу реализације пројекта.

Стратешки циљ	УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВНОГ ОКРУЖЕЊА
Специфични циљ	Унапређења ефикасности спровођења административних поступака
Назив пројекта	Испуњавање услова за успостављање БФЦ стандарда
Циљ пројекта	Успостава БФЦ („Business friendly community“) стандарда у раду са привредницима.
Кратак опис пројекта	БФЦ је стандард квалитета намјењен успостави и унапређењу повољног пословног окружења. Постоји упитник о испуњености услова за успоставу стандарда квалитета. Неки од њих су елиминаторни а укупна испуњеност захтјева мора бити минимум 75% да би се добио стандард . Стандардом би се усталио систем процедура које се раде у односу између општине и привреде .
Надлежна институција /организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи.
Носиоци пројекта	Општина Милићи и Привредна комора РС
Активности на пројекту	Анализа и попуњавање упитника о тренутном стању Испуњавање захтјева стандарда Сертификација и добијање стандарда Ажурирање добијеног стандарда и унапређење услова пословања
Трајање пројекта/рок за извршење	Једна година.
Потребни ресурси	Стручни кадар, Скупштина општине.
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	15.000 КМ Извори: Општина и други извори.

Очекивани резултати пројекта	<ul style="list-style-type: none"> - Унапређење услуга према привреди - Успостава јасних процедура у рјешавању захтјева од значаја за привреду
Индикатори	Број уведених стандарда у складу са ЕУ смјерницама.
Процјена ризика	Низак ниво ризика.
Евалуација	Према фазама у процесу реализације пројекта.

Стратешки циљ	УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВНОГ ОКРУЖЕЊА
Специфични циљ	Унапређења ефикасности спровођења административних поступака
Назив пројекта	Формирање базе података привредника у општини
Циљ пројекта	Циљ пројекта је израда јасних и свеобухватних база података о привреди општине Милићи .
Кратак опис пројекта	Активности на пројекту везане су за анализу броја предузетника, броја предузећа и броја извозника, обима њихове производње, контаката и других података од значаја за привредну слику општине Милићи.
Надлежна институција /организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи, Начелник општине.
Носиоци пројекта	Општина Милићи, - Одјељење за финансије привреду и друштвене дјелатности
Активности на пројекту	<ul style="list-style-type: none"> - Прикупљање потребних података - Израда потребних база - Ажурирање база у наредним годинама
Трајање пројекта/рок за извршење	5 мјесеци.
Потребни ресурси	Стручни кадар, штампани материјал.
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	500 КМ Извори: Општина,
Очекивани резултати пројекта	Боља информисаност о привредном потенцијалу општине Милићи.
Индикатори	Направљене базе
Процјена ризика	Низак ниво ризика

Евалуација	Извјештај након реализације пројекта
------------	--------------------------------------

Стратешки циљ	ЈАЧАЊЕ ОДРЖИВОСТИ И КОНКУРЕНТНОСТИ МСПП
Специфични циљ	Унапређење ефикасности и институционале подршке пословању развоју МСПП
Назив пројекта	Подстицај за регистрацију старих дефицитарних заната .
Циљ пројекта	Отварање старих дефицитарних заната у Милићима
Кратак опис пројекта	Поред инфраструктуре одлику урбаног подручја чине и другипратећи садржаји . Један одпратећих садржаја су радње са старим дефицитарним занимањима (обућар, кројач, хемијска чистиона, шеширџија, сластичар...). Како је развој предузетничке активности у надлежности ове стратегије, природно је да се у оквиру предложених активности нађе и активност субвенционисања овакве врсте занаства . Намјера је да се дају подстицајана средства из буџета општине за отварање занатских радњи. Поред опремања и регистрације субвенционисаће се и добијање мајсторских писама . Оспособљавањем и подстицањем незапослених особа допринјеће се и смањењу незапослености. Посебан бенефит може бити и чињеница да доста ових занимања могу обављати и лица која имају сметње у расту и развоју или инвалиди што може бити рјешење за ову тешко упосливу категорију. Било би добро планирати приликом лоцирања ових радњи да се рецимо нађу уоквиру занатског центра и сл., што би дало посебан шарм.
Надлежна институција/ организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи, Начелник општине.
Носиоци пројекта	Општина Милићи, - Одјељење за финансије привреду и друштвене дјелатности..
Активности на пројекту	<ul style="list-style-type: none"> - Обезбјеђивање средстава убуџету - Јавни позив за заинтересоване предузетнике - Доношење одлуке и додјела субвенција
Трајање пројекта/рок за извршење	Кроз читав период имплементације
Потребни ресурси	Стручни кадар, финансијска средства
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	30.000 КМ Извори: Општина,.
Очекивани резултати пројекта	Смањење незапослености на општини Милићи.

	Допринос развоју урбаног амбијента
Индикатори	Повећање броја регистрованих занатлија
Процјена ризика	Недовољна заинтересованост и информисаност МСПП за учешће у свим фазама пројекта. Средњи ниво ризика.
Евалуација	Годишњи извјештај о процесу реализације пројекта.
Стратешки циљ	ЈАЧАЊЕ ОДРЖИВОСТИ И КОНКУРЕНТНОСТИ МСПП
Специфични циљ	Оптимизација и унапређење степена искоришћености постојеће и изградњи нове пословне инфраструктуре
Назив пројекта	Уређење и приступ туристичким потенцијалима .
Циљ пројекта	Уређење садржаја и приступа туристичким потенцијалима у Милићима са циљем кориштења истих
Кратак опис пројекта	На општини Милићи постоји већи број туристички интересантних локација и садржаја који су неуређени и према којима постоји отежан приступ. Као примјер можемо навести да у општини Милићи постоји настамбина Панчићеве оморике у оквиру заштићеног подручја природе Тисовљак, постојање ендемских врста животиња (младица и босански шарган), Поприште велике битке из првог свијетског рата на Враном камену, Средњевјековни град Комић, много некропола.... Сви ови локалитети са адекватним уређењем и обогаћивањем са садржајима могу бити туристички веома интересантни . Потребно је у склопу ових локалитета направити више садржаја (камп излетишта, стијене за пењање, адреналинске паркове, бицикличке и трим стазе ...) и наравно омогућити приступ истим . Уређени ресурси могли би се издати или дати на кориштење привредним субјектима из области туризма што би обогаћивало њихову понуду и увећавало приходе са једне а доприносло пуњењу буџета општине са друге стране.
Надлежна институција/организација/тијело за спровођење пројекта	Општина Милићи, Начелник општине.
Носиоци пројекта	Општина Милићи, - Одјељење за финансије привреду и друштвене дјелатности..
Активности на пројекту	<ul style="list-style-type: none"> - Израда пројектне документације - Обезбијеђивање донаторских средстава за уређење локалитета - Реализација активности на уређењу локалитета
Трајање пројекта/рок за извршење	Кроз читав период имплементације

Потребни ресурси	Стручни кадар, финансијска средства
Финансијски план за реализацију програма/пројекта	500.000 КМ Извори: Општина и донатори.
Очекивани резултати пројекта	Развој туристичке понуде Повећање прихода у туризму
Индикатори	Уређени локалитети
Процјена ризика	Недовољно средстава за реализацију активности, Ниво ризика средњи
Евалуација	Годишњи извјештај